

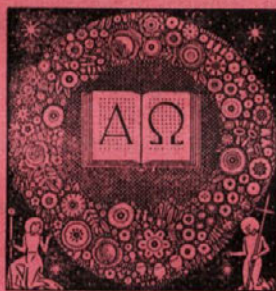
Zvezek za maj

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več
duhovnikov urejuje

Alojzij Stroj

Šestintrideseti letnik

Ljubljana 1919

Jugoslovanska knjigarna

Natisnila jugoslovanska tiskarna

Cena: 12 K na leto

VSEBINA:

	Stran
Le eno je potrebno! Govori za moše.	
I. Potreba vere. (P. Vincencij Kunstelj.)	177
II. Katoliška vera je prava vera. (P. Mariofil Holeček.)	185
O temelju miru. (Dr. A. Zupan)	191
Pridige za nedelje in praznike:	
Druga nedelja po veliki noči. — 1. Zakaj in kako smo dolžni pognemati dobrega Pastirja. (P. Dionizij Dušej.)	195
2. Češčenje sv. Florijana. (Priložnostni govor za god sv. Florijana. — A. L.)	200
Tretja nedelja po veliki noči. — Skrivnost trpljenja. (Rev. Jos. Pollak.)	202
Četrta nedelja po veliki noči. — Sv. Duh prepričuje svet greha, pravice in sodbe. (P. Dionizij Dušej.)	205
Peta nedelja po veliki noči. — O ugovorih zoper molitev. (Rev. Jos. Pollak.)	210
Križev teden. — »Očenaš« nas uči prav moliti. I. II. III. (J. Langerholz.)	213
Kristusov vnebohod. — Spomin na nebesa polajša naše težave. († Kanonik Jožef Rozman.)	222
Katehitični govori o veri in apostolski veroizpovedi. Spisal dekan Anton Skubic. — III. O Stvarniku	226
Gradivo za predavanje. — Civilni zakon. (Dr. Ivan Fabijan.)	231
Fogled na slovstvo. — Valentin Bernik: Marija in sv. maša. Smarnice. (Al. Stroj.) — Miroslav Volčič: Kraljica cerkvenega leta. Šmarnice. (Al. Stroj.) — Philosophisches Jahrbuch. (Dr. Aleš Ušeničnik.) — Knjha o životč. (F. G.)	

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 12 K na leto

5. zvezek

V Ljubljani, maj 1919.

XXXVI. let.

Le eno je potrebno!

Govori za može.¹

I. Potreba vere.

Ko se z veseljem oziram po obilnih vrstah tukaj zbranih mož in mladeničev, zbranih z dobrim in najboljšim namenom, tedaj se spomnim nehote na cvet in diko krščanskih mož, na dragoceni biser, ki se lesketa med nešetimi trumami izvoljenih božjih, na njega, ki je stal na mejniku med staro in novo zavezo, to je svetnik, ki ga danes slovesno obhaja vsa katoliška Cerkev, sv. Jožef, ki je bil našemu Zveličarju krušni oče in zvest varih.

Sv. pismo ne govori veliko o tem znamenitem svetniku, zapisano pa ima o njem dragoceno besedo, ki ga, dobro prevdarjena, stavi visoko nad druge može njegovega časa, tako da je tudi nam vsem v najlepši zgled. Ta pomenljiva beseda se glasi: »pravičen« (Mat. 1, 19). Pravičnost je bila cenjena, kar svet stoji, in po vsi pravici že stari paganski pesnik pravi o pravičnem možu, da ga nič ne ostraši: ne jeza njegovih someščanov, ne obraz žugajočega tirana, ne vihar, ne blisk, da tudi, če se ves svet podere, tedaj bodo padle razvaline na neustrašenega. (Cf. Hor. III. 3.)

Nikjer pa ni s tako kratkimi, pa ob enem jasnimi besedami povedano, v čem obstoji pravičnost, kakor v knjigi

¹ V ljubljanski frančiškanski župni cerkvi so bili od dne 19. do 23. marca t. l. vsak večer ob pol osmih govori za može po sledečem vzporedu:

1. Potreba vere,
2. Katoliška vera je prava vera,
3. Odpad od vere — moderno paganstvo,
4. Dva tabora: Kristus — Lucifer,
5. Krščanski mož v družini,
6. Krščanski mož v državi.

Govore, ki so nam bili izročeni po ljubeznivosti govornikov, z veseljem priobčimo v Duh. Pastirju.

vseh knjig, v knjigi, pisani po božjem razsvetljenju, to je v svetem pismu, kjer stoje sledeče besede: »Moj pravični pa iz vere živi.« (Hebr. 10, 38.)

Vera nam je vsem k zveličanju potrebna, zakaj z vso odločnostjo zatrjuje apostol narodov: »Brez vere pa ni mogoče Bogu dopasti.« (Hebr. 11, 6.) Verovati namreč mora, kdor se bliža Bogu, da je in da je tistim, ki ga iščejo, plačevavec.« (Hebr. 11, 6.)

Pozabiti pa ne smete in ne izpred oči spustiti, dr. posl., kar sem ravno rekel, da je vera k zveličanju potrebna; komur torej ni za zveličanje, ta tudi brez vere lahko živi. Pogled po svetu nam tudi res kaže, da ni majhno število tistih, ki so se otesli verskih vezi na bolj ali manj lahko-mišljeni način. Bog v mnogih naših družinah nima več prvega, temuč k večjemu zadnje mesto, včasih pa še tega ne. Zlasti med izobraženimi je opaziti, kako se bolj in bolj odtujujejo in odtegujejo Bogu in vsemu, kar je božjega. Kje je temu vzrok? Ali mar res izobrazba vodi v brez-verstvo? — Da in ne! moram na to odgovoriti. Prava izobrazba vodi in mora voditi k Bogu, od njega proč pa vodi kriva, navidezna, lažniva izobrazba. To nam spričuje zgodovina vseh stoletij. Največji duhovi so imeli vero v Boga in jo očitno spoznavali, le bolj površni in enostransko izobraženi so pri svojem iskanju resnice zgrešili pravo pot, zgrešili začetnika in stvarnika vseh reči, včasih morda iz človeške slabosti in omejenosti in zaslepljenosti, navadno pa iz navezanosti na prepovedani sad, iz navezanosti na greh, zakaj stara resnica je: kdor ljubi greh, sovraži Boga in ga skuša tajiti, najprvo samo v svojem srcu, potem pa tudi očitno, zdaj s pisano, zdaj z živo besedo, zdaj na shodih, zdaj po knjigah, celo izza katedrov se je kaj takega moralo že slišati. So ljudje, ki imajo oči, pa ne vidijo, odprta leži pred njimi knjiga vesoljnega stvarstva, Stvarnika pa vendar ne vidijo. Zaljubljeni vase in svoje znanje nosijo glavo visoko po koncu, zato ne vidijo, kar jim je pod nogami, kar je v njih bližini, in se spodtaknejo. »Napuh pred padcem hodi.«

Prav dobro povdarja znan učenjak: »V resnici ni nasprotstva med vero in vero; zato tudi ni nihče opravičen radi vede odpovedati se veri... Če so učenjaki, ki nasprotno trdijo, je njih napaka, smemo reči njih krivda, v tem, da ali vere ne poznajo, ali pa prestopajo prave meje gotovih zaključkov znanosti, izdajajo nedokazana domnevanja za resnico ali celo postavljajo modroslovne zgradbe, ki stavijo na naše prepričanje veliko večje zahteve kakor najbolj globoke skrivnosti naše vere. (P. H. Holzapfel O. F. M.: »Monistische und christliche Weltanschauung«, pag. 4 in sl.)

Podlaga vsem verskim resnicam je božje bivanje. Resničnost tega bivanja nam spričuje, če tudi v nepopolni meri, naša pamet.

Bili so modrijani, ki so trdili, da sploh ni nič resničnega, nič gotovega (skeptiki); ti so s tem sami sebe obsodili: vsaj o svojem bivanju ne bi bili smeli imeti nobene dvojbe, dvojiti bi bili k večjemu smeli o lastni pameti. Kdor o vsem dvomi, ta sploh ni sposoben, da bi druge učil. To je vendar gotovo, da smo, da bivamo mi, saj čutimo, mislimo in hočemo. Ravno tako gotovo je, da biva svet okoli nas, ki ga vidimo z lastnimi očmi. Pamet nam pa pravi, da mora imeti vsako bitje, ki dejansko biva, zadosten razlog svojega bivanja, ali samo v sebi ali pa v drugem bitju.

Ali pa more svet imeti razlog svojega bivanja sam v sebi, to se pravi: ali je svet več in sam iz sebe?

Kakšen je svet? — Sestavljen! Na zemlji so različna bitja: živa in neživa. Vsako bitje ima svojo popolnost, ali vsako je tudi omejeno. Nobena reč pa nima takih lastnosti, da bi bili prisiljeni reči o njej: to bitje mora bivati brezpogojno, tako da bi si brez njega sveta ne mogli niti misliti. Vemo celo več! Veda sama zatrjuje, da je bil čas, ko človeka še ni bilo na zemlji, da, ko niti pogojev ni bilo, da bi bila živa bitja mogla bivati, ko se je namreč nahajala zemlja v plinasto tekočem žarečem stanju. Vse to nam spričuje, da nobena stvar ne biva nujno, brezpogojno, iz lastnega bistva, sama iz sebe.

Nadalje vsi vemo, da je stvari velikansko število, ki so pa ravno vsled tega omejene; kar je pa omejeno, ni neskončno, temuč končno in zato ne more biti samo od sebe, temuč ustvarjeno od drugega bitja, ki ima zadosten razlog svojega bivanja samo v sebi. In ker imamo pred seboj ustvarjene reči, zato ne moremo drugače kakor reči, da mora biti tudi neustvarjeno bitje, in to bitje imenujemo: Bog.

Neke vrste modrijani uče drugače, namreč tako imenovani monisti in njih starejši bratci panteisti. V vsakdanjem življenju priznavajo in uče, da so stvari bistveno različne med seboj, priznavajo, da je razlika med lučjo in temo, med resnico in lažjo, med grehom in čednostjo, ali ker bi na ta način morali priznati, da stvari niso same od sebe, temuč da mora biti tisti, ki jih je ustvaril, namreč Bog, zato hite dokazovati, da je različnost stvari le navidezna, da so to vse le zunanji pojavi, bistvenega razločka pa da med stvarmi ni, tudi med dobrim in hudim da ni nobene bistvene razlike, kar vendar nasprotuje zavesti vseh pametnih ljudi.

Poglej torej, kdor si pameten, poglej svet in vse, kar je na njem: kako je vse okoli nas lepo umerjeno, kako vse čudovito po lepoti in raznovrstnosti ter skupnosti. Poglej zlasti najpopolnše bitje na zemlji: človeka in vprašaj: ali je vse to samo od sebe? Že prav preprosta pamet nam pove, da to ni mogoče, kar nam pa obenem dokazujejo tudi mnogi učeni možje vseh krajev in vseh časov, možje, ki presegajo po številu in učenosti one, ki so naspotno učili ali še uče. Če pa stvarstvo ni nastalo in ni moglo nastati samo od sebe, tedaj, tako sklepa pamet, ga je gotovo moral narediti nekdo, ki združuje v sebi vse popolnosti ustvarjenih reči v neskončni meri: to bitje imenujemo: Bog.

Če ima pa Bog vse dobre lastnosti vseh ustvarjenih reči v neskončni meri, zato mora biti neskončna tudi njegova usmiljenost, kar je dokazal, ko je pristopil naši pameti na pomoč, ko se nam je sam razodel že v stari zavezi, še bolj jasno, še bolj določno pa v novi po svojem božjem Sinu, ki je zakrivajoč svoje božanstvo ko človek hodil po zemlji ter s preprosto besedo oznanoval najvišje resnice, ki se jim naša pamet, ako ni popolnoma zaslepljena, ne more ustavljati.

Vzemimo le dva dogodka iz življenja našega Zveličarja! Pojdimo pred vsem z njim na goro Tabor, pridružimo se njegovim trem izbranim učencem Petru, Jakobu in Janezu in glejmo ter poslušajmo, kaj se ondi godi. Sveto pismo nam vso to znamenito dogodbo čisto preprosto pripoveduje: »In izpremenil se je pred njimi,« tako pravi evangelist. »In zasvetil se je njegov obraz kakor solnce: njegova oblačila pa so postala bela kakor sneg. In glej, prikazala sta se jim Mozes in Elija, ki sta z njim (namreč s Kristusom) govorila. Izpregovoril pa je Peter ter rekel Jezusu: Gospod, dobro nam je tukaj biti: ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mozesu enega in Eliju enega. Ko je še govoril, glej, jih je svetel oblak obsenčil. In glej, glas iz oblaka, rekoč: Ta je moj ljubi Sin, ki imam nad njim dopadajenje: njega poslušajte. In učenci, ko so slišali, so padli na svoj obraz ter se zelo bali. In pristopil je Jezus ter se jih dotaknil in jim rekel: Vstanite in nikar se ne bojte. Ko so pa svoje oči vzdignili, niso nikogar videli razen Jezusa samega. In ko so z gore šli, jim je zapovedal Jezus, rekoč: Nikomur ne pravite o prikazni, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane.« (Mat. 17, 2—9.)

Kako preprosto in vendar kako znamenito pripovedovanje! Tu nam je Sin božji jasno pokazal, da je pravi resnični Bog. Pokazal se je človeškim očem v božjem sijaju. Pričujočim trem apostolom je jemalo pogled, ko so gledali v presveti obraz Boga-človeka, njih ušesa so strmela, ko

so slišali skrivnostne besede, ki jih je govoril Gospod s prorokoma stare zaveze, in še bolj, ko se je razlegal po gori Tabor glas iz nebes, ki je dajal pričevanje o božanstvu Kristusovem. V resnici: »Bila je prava luč, ki razsvetli vsakega človeka, ki pride na ta svet.« (Jan. 1, 9.) Vsakega? — Da, vsakega, ki proste volje odpre svoje oči in gleda v to znamenito luč. Kdor hoče temo, temu se Bog ne ponuja. Bog prostosti je dal tudi v verskem oziru vsakemu brez izjeme prostost duha in prostost volje. »Bog je v začetku ustvaril človeka, «tako govori modri Sirah, »in ga je pustil v roki njegove volje. Dodal je zapovedi in svoja povelja: če hočeš zapovedi izpolnjevati, te bodo ohranile . . . Postavil je pred tebe vodo in ogenj: po čemer hočeš, stegni svojo roko. Pred človekom je življenje in smrt, dobro in hudo, kar hoče, mu bo dano.« (Sir. 15, 14—18.)

Gora Tabor stoji tudi za nas, tudi nam govori in pripoveduje, kaj se je godilo na nji pred skoro 2000 leti, kako se je Kristus pokazal strmečim učencem v nebeškem blesku, v božjem veličanstvu, s čimer je neovržno dokazal, da je pravi Bog. Ker pa k veri vase nikogar ne sili, zato jim je, kakor smo slišali, s prav nežno skrbjo naročil: »Nikomur ne pravite o prikazni, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane.« (Mat. 17, 9.)

Preden je pa Sin človekov od mrtvih vstal, se je zgodil drug znameniti dogodek v njegovem bivanju na zemlji: ko je šel naš Gospod iz življenja v smrt, z gore Tabor na Kalvarijo. Odložil je svoje božje veličanstvo in se enakega storil človeku. Nikdar in nikjer ni bil Sin božji tako podoben otrokom Adamovim, nikdar nam ni bil tako blizu, kakor na prvi veliki petek, ko je visel med nebom in zemljo, mož bolečin, obdan od smrtnih sovražnikov. Na gori Tabor smo videli Boga v vsem njegovem veličanstvu, na križu vidimo tudi Boga, ali ponižanega do najnižje stopinje. »Kateri,« tako piše apostol »ko je bil v božji podobi, si ni v rop štel Bogu enak biti, pa je samega sebe v nič storil, ko je podobo hlapca nase vzel, po podobi ljudi in po vnanjosti kakor človek. Ponižal je samega sebe, pokoren do smrti, smrti pa na križu,« (Filiplj. 2, 6—8.) In še s križa dol je izvrševal svoje božje poslanstvo. Ni mu bilo dovolj, da je skozi cela tri leta hodil od kraja do kraja ter oznanjeval svoj božji nauk in sejal v sprejemljiva človeška srca seme večnih resnic, ki jih je potrjeval s čudeži — to mu je bilo še vse premalo. Tudi ko je bil na videz premagan in so njegovi morivci oblastno hodili okoli križa njegove smrti, tudi tedaj še ni zaprl svojih ust, temuč je govoril besede odpuščanja sredi najhujših krivic, besede usmiljenja, ko so ga neusmiljeno sramotili, od vseh zapuščen nas je izročil svoji materi Mariji v var-

stvo ter nam dal zgled najlepše smrti, ko je vdano izročil svojo dušo nebeškemu Očetu.

Tukaj vas vprašam, ali ni Bog vsega, prav vsega storil, da se nam je zadostno razodel, tako da ne bodo mogli opravičeni biti tisti, ki ga nočejo spoznati ter vклонiti se pred njim Vsegamogočnim?

Ne smemo namreč pozabiti, da imamo dolžnosti do Njega, ki nas je ustvaril, nas podučil in se nam dal spoznati ter nas na lesu smrti celo odrešil od naših grehov.

Ko bi Bog ne bil govoril s svojo vsemogočno besedo: »Bodi človek,« tedaj bi nas ne bilo na zemlji. In ko bi ne bil nadalje ustvaril vsega, kar je okoli nas, vsega, kar nas obdaja, tedaj bi se človeški rod ne mogel ohraniti pri življenju. Ko bi nas ne bil učil pred vsem po naši pameti, ki ima v njem svoj izvor, nadalje po razodenju, po prerokih, zlasti pa po svojem lastnem Sinu, tedaj bi tavalj v temi, brez pravega, višjega spoznanja, nevednost bi nam bila sestra in omejenost naša lastnina. Ko imamo torej vse od njega in smo vse tudi radi sprejeli od njega in še vedno sprejemamo, ali naj torej vržemo od sebe proč ravno dolžnosti, ki nas vežejo nanj, p o s t a v e, ki nam jih je dal sam naravnost in nam jih še vedno daje po svoji Cerkvi? Da, prosti smo in lahko to storimo, lahko obrnemo največji dar, ki ga nam je tudi Bog dal, dar prostosti, obrnemo v kljubovanje svojemu Stvarniku, v kljubovanje njemu, ki nas je iz nič naredil, lahko se obrnemo s svojo prosto voljo od Boga proč, to je v naših rokah, ali tudi Bog potem nima nikakršne dolžnosti več do nas, le pravično kazen nam bo še prihranil, ko nas bo z večno pogubo pahnil od sebe.

Potemtakem moram reči, da je nespameten, kdor izrablja svojo prostost sebi v pogubo, da je tako ne le začasen suženj svojih strasti na tem svetu, temuč da bo na onem celo večnost suženj hudobnega duha. Ker nisi hotel služiti Bogu, ki je vzor vseh čednosti, zato si obsojen v službo njemu, ki je lažnivec od začetka.

Ako hočeš torej svojo prostost porabiti v svoj prid, spravi jo v sklad s pametjo, ki ti jo je Bog dal in ki po njej lahko spoznaš in moraš spoznati, ako trezno misliš, da imaš dolžnosti do Boga svojega Stvarnika. Kake so pa te dolžnosti? To ti je lahko zvedeti — odpri katekizem in beri: »Bog je ustvaril človeka, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča.« (Vpraš. 92.) Ko se otrok uči te resnice, tedaj jo seveda navadno ume bolj po svoje, kakor je pač zmožen in se mu bolj ali manj primerno razloži. Z leti raste razum, tisti, ki je bil prej otrok, zdaj ni več, mladenič je v najlepših letih, poln življenja in delavnosti na vse strani, le ena stran je ostala nekako

prazna in to je — verska stran. Bog je ustvaril človeka, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča, na to je pozabil mladenič v svojem burnem življenju, na to redko misli mož, ki obrača vso skrb na zbiranje premoženja; celo stari ljudje se brigajo malo za tako važno vprašanje. Neverjetno je, kako se človek naveže na to zemljo, ki mu je odločena le za kratek čas tega življenja.

Neki umetnik je izklesal iz kamena spomenik ter ga postavil na grob pesnika svojega rodu. (Rudolf Valdec Silviju Kranjčeviču, Cf. Slovan X, 12.) Ta spomenik nam predstavlja mladeniča, ki sedeč in z zaprtimi očmi svoj obraz pripogiba k tlom; na hrbtu ima pritrjene peruti, ki so pa z rokami vred zvezane, zvezane so pa tudi njegove noge. Ali ni to podoba človeškega rodu, ki tišči s svojo glavo k tlom, ki ima zvezane roke in noge, zvezane peruti, da se le težko povzdigne navzgor ter se plazi po tleh s svojim mišljenjem in s svojim srcem. Tudi tisti, ki jih vidimo v zrakoplovih frčati nad nami visoko gori v zraku, v resnici ne hrepene navzgor, temuč nazaj na zemljo se vrača njih pogled. Tako je zemlja magnet, ki nas vse vleče dol. Zato pa ni čuda, da je svet v zemeljskih stvareh tako napredoval, — toda kaj sem rekel: napredoval? — Vojska nam je odprla oči, napredek, kultura in kakor smo vse to imenovali, kje je? Ali nismo doživeli poloma kakor ga ne pozna človeška zgodovina? Ves naš napredek, vsa naša kultura je na tleh, v sramoto vsem, ki so se z njo bahali in ponašali. In naša verska kultura? . . .

Zdi se mi, kakor da vidim pred seboj častitljivega moža z dolgo, sivo brado in sveto jezo v očeh, pred njim na tleh pa dve razbiti kameniti plošči s številkami 3 in 7. Koliko je to, dragi poslušalci? Deset, deset božjih zapovedi, ki jih je Mozes v sveti jezi vnovič treščil ob tla, ker je človeški rod pozabil na nje. Zato je tekla kri, zato se je prikazala usodepolnega leta 1914., na dan sv. Ane, dne 26. julija, je bilo, velika in močna ženska postava zmršenih las in krvavih oči, krvavih rok in nog, kri je bila njena obleka, kri nje hrana, kri nje zabava, nje radost, nje veselje. Odkod se je vzela ta grozna pošast? Ko sta padli kameniti plošči deseterih zapovedi razbiti na tla, tedaj je pognalo pogubno seme človeške podivjanosti in ta, namreč podivjanost, je postala mati ter rodila nesrečno hčer s krvavimi očmi, kratko rečeno: rodila nam je vojsko. Ko bi človeški rod spolnoval božje zapovedi, tedaj bi bila vojska izključena, tedaj bi tudi ne bilo treba mirovnega kongresa v Parizu.

Kaj hočemo zdaj? — Popolnoma znova bomo morali začeti tudi v verskem oziru. Razum in voljo bomo morali

posvetiti Bogu; z razumom ga bomo skušali bolj in bolj spoznavati, našo voljo bomo pa posvetili njegovi službi, spolnovanju njegovih in njegove Cerkve zapovedi. Tako bomo teoretično in praktično poživili v nas vero, ki se ne skriva samo v kakem cerkvenem kotičku, temuč je odkritosrčna in junaška, da se upa pokazati tudi v javnosti, ki stopi celo za kateder po šolah in vseučiliščih ter daje spodobno čast Njemu, od katerega izhaja vsa modrost! Mnogi se po pravici boje, kaj bo z nami, kakšna bo naša prihodnjost. Stvar je resna, dragi poslušalci, in ni prazna ta skrb. Če si ne bomo vzeli k srcu naukov, ki nam jih je dala vojska, če bomo podobni tistim, ki ravno v tem resnem času število svojih grehov še množe, potem smo zgubljeni, zgubljeni za vselej, pa če bi bili tudi večji kakor smo. Le pod enim pogojem bomo rešeni: ker smo majhen narod, nikakor ne bomo mogli obstati, ako nas ne bo družila in krepila nadnaravna vez, nadnaravna moč, nadnaravna luč, luč sv. vere. Le ta skupna vez pod božjim varstvom nam more zagotoviti našo prihodnjost, vse drugo je prazen nič. Le živa vera more oživiti naš narod, da bo vstal iz prestane vojske preroben, pomlajen, prekvasiti in prenoviti se moramo na trdni podlagi katoliške vere, začeti moramo znova živeti, živeti po zapovedih, živeti v pravi krščanski ljubezni, ljubezni do Boga in do bližnjega, potem je prihodnjost naša in spolnilo se bo nad nami prerokovanje Izajije preroka: »In poznal se bo med narodi njih zarod in njih mladina med ljudstvi; vsi, ki jih bodo videli, jih bodo spoznali, ker oni so zarod, ki ga je Gospod blagoslovil.« (Iz. 61, 9.) Spolnilo se bo nad nami istega pesnika, ki nam je prerokoval to nesrečno vojsko, istega pesnika drugo veselejše prerokovanje, namreč:

„Le vstani, vbórni národ moj,
Do dânes v prah teptán.
Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je — vstajenja dan.“

Prišlo bo pa še drugo, veličastniše vstajenje, vstajenje v večnost, kamor bomo šli po plačilo za spričevanje naše vere, ko se nam bodo odprle oči in nam bodo najvišje skrivnosti postale jasne kakor beli dan ter bomo spremljeni gledali in uživali našega Boga na vekov veke. Amen.

P. Vincencij Kunstelj.

II. Katoliška vera je prava vera.

Poročila potnikov, ki so nam odkrili neznane kraje v ostalih delih sveta, in poročila katoliških ter nekatoliških misijonarjev, potrjujejo vedno bolj to, kar sta trdila že Cicero in Plutarh, namreč: »Ni naroda, ki ne bi imel nekega pojma o Bogu, najvišjem bitju, Stvarniku vseh reči.« Novodobna veda, predvsem narodopisje in zgodovina jezikoslovja, kakor tudi znanost, ki se peča z versko-kulturnimi zadevami in odnošaji posameznih narodov, pa prihaja do vedno trdnejšega zaključka, da človek prvotno ni častil več bogov, ampak le enega Boga. Ne večboštvo, temuč enoboštvo je bila prvotna vera človeškega rodu. Odkod to versko mišljenje, odkod to splošno prepričanje? Duhovnikov takrat človeški rod še ni imel. Duhovniki torej človeku tega verskega prepričanja niso mogli sugerirati. Razum je sicer privedel človeka do spoznanja božjega bitja, a ne v tolikem obsegu, da bi mogel doseči vzvišeni svoj namen. Ne preostaja nam zato drugega, kakor da se oprimemo resnice: »Bog se je človeku razodel, ne prisiljen, pač pa vsled ljubezni do stvarstva, osobito do človeka, ki ga je ustvaril po svoji podobi.«

Adam in Eva, prva človeka, sta imela pravo vero, vero v pravega Boga. In ta neprecenljivi verski zaklad bi Adam in Eva brezdvomno tudi ohranila sebi in nam, svojim potomcem, ako bi ne grešila in z grehom ne napravila sebi in človeškemu rodu poželjivosti, oslavljenja razuma in volje. Ta popačenost narave pa je tirala človeka v vedno večjo npravno propalost. Kaj, ubijalec svojega brata, vesoljni potop, babilonski stolp, Sodoma in Gomora so kaj žalostni pojavi npravne propalosti.

Nravni propalosti je kaj kmalu sledil verski propad. Saj opazujemo to tudi dandanes. Grehu sledi odpad od Boga. Bog je to dopustil: a pripustil ni, da bi človek zgubil popolnoma pravo vero. Zato je v soglasju s svojim večnim sklepom izvolil izraelski narod, da bi v tem narodu pod pepelom splošne verske blodnje tlela iskrica prave vere. Izraelsko ljudstvo je postalo po previdnosti božji izvoljena posoda vere v pravega Boga. A to ljudstvo je večkrat, kakor se pritožuje Bog sam, odpadlo od pravega Boga in začelo »prešuštvovati s tujimi bogovi« (Sod. 2, 17). Zato je Bog pošiljal od časa do časa izraelskemu ljudstvu boga-boječe može, očake in preroke, ki so nehvaležni narod zopet privedli nazaj k Bogu.

Slednjič je poslal Bog Izraelcem Mozesa, moža globokovernega in bogaljuječega. Temu je naročil Bog natančno, kako naj uredi bogoslužje in kako naj vlada izyo-

ljeno ljudstvo. Bogočastje je s tem dobilo konkretno obliko. Cerkvi Mozesovi, oazi v puščavi splošne nevere, oazi, ki je v njej rastla čudotvorna cvetica prave vere v Boga, veljajo pred vsem besede, ki jih je govoril stari Tobija Izraelcem v sužnjosti: »Hvalite Gospoda, otroci Izraelovi, in častite ga vpričo nevernikov, ker zato vas je razkropil med nevernike, ki ga ne poznajo, da vi oznanjujete njegova čuda in jim dajete spoznati, da ga ni drugega vse-mogočnega Boga razen njega.« (Tob. 13, 3—5.)

A tudi ta cerkev je postala semintja nezvesta svojemu namenu, svojemu Bogu. Zato je Bog tudi tej cerkvi pošiljal sodnike, preroke in kralje, ki so na eni strani skrbeli, da se je zopet poživila opešana vera, na drugi strani pa pripravljali izvoljeno ljudstvo za Cerkev Kristusovo, ki bo sprejela v svoje naročje vse narode celega sveta.

Ko so se dopolnili časi, je nastopil Kristus Jezus — Bog in človek —. Svoje božanstvo je dokazal s svojim svetim življenjem, s svetimi resnicami, s prerokbami in čudeži, s svojo smrtjo in vstajenjem. Zaklical je svetu: »Jaz sem luč sveta.« (Jan. 8, 12.) — »Jaz sem pot, resnica in življenje.« (Jan. 14, 6.) — »Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, ampak bo imel luč življenja.« (Jan. 8, 12.) Jezus Kristus je spopolnil razodenje božje stare zaveze, pokazal svetu Boga v pravi luči, opozoril človeka na njegove dolžnosti in mu začrtal pot, ki ga vodi do vzvišenega cilja. In ta verski zaklad, te božje resnice je zapustil svoji Cerkvi, ki naj jih hrani nespremenjene, širi, razlaga in oznanjuje vsem narodom do konca sveta.

Cerkev Kristusova hrani torej pravo vero. Le v Cerkvi Kristusovi najdemo pravo resnico, pravo pot, ki nas pelje k Bogu.

Če je pa Cerkev Kristusova edino prava Cerkev in vera, ki jo hrani njegova Cerkev, edino prava vera, potem nastane za vsakega treznomislečega človeka nadvse važno vprašanje: Katera izmed toliko obstoječih cerkva je Cerkev Kristusova? Cerkev Kristusova je tista Cerkev, ki nosi znamenja, katera je dal Jezus Kristus svoji Cerkvi zato, da bi jo lahko našel vsak, kdor jo resno in v dobri volji išče.

O znamenjih Cerkve Kristusove moramo govoriti sedaj, da bomo po njih spoznali, katera Cerkev je prava!

Krščanski možje! Ne bom vam razlagal onih znakov Cerkve Kristusove, ki ste se o njih učili v ljudski in srednji šoli, znakov, da je Cerkev Kristusova sveta, edina, katoliška, pač pa vas hočem opozoriti na štiri druga znamenja, pri katerih imata glavno besedo razum in zgodovina, saj živimo danes v času, ko se zanika vse, česar človek ne zapopade.

Cerkev Kristusova ima primat, sega v apostolske čase, je predmet preganjanja in je demokratična.

Cerkev Kristusova ima primat.

Ko je Jezus Kristus prerokoval, da bo ustanovil Cerkev, se je poslužil sledečih besed: »Ti si Peter, skala, na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklena vrata je ne bodo premagala.« (Mat. 16, 18.) Cerkve Kristusove ne bo mogla razrušiti nobena sila. Zato mora ta stavba stati tudi na nerazrušljivi podlagi, na temelju, ki ga ne razje nobena moč. A stavba ta ni iz kamenja ali lesa, ampak je človeška družba, ki jej načeljuje človek. Da more torej ta družba doseči namen svoj, mora imeti njen poglavar oblast in moč in razsvetljenje v toliki meri, da z ukrepi in odredbami nikdar ne zводи družbe na pot, na kateri družba zgreši svoj namen. Kako čudovito modro je poskrbel za to Jezus Kristus! Prvemu poglavarju je v ta namen podelil najvišjo avtoritativno in sodno oblast nad celo svojo Cerkvijo! Drugače vsaj si ne moremo razlagati priprostih, a toliko bolj izrazitih besed, ki jih je govoril Jezus samo sv. Petru: »Pasi moje ovce, pasi moja jagnjeta.« (Jan. 21, 17.) — »Tebi bom izročil ključe nebeškega kraljestva; karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih.« (Mat. 16, 19.) — »In ti, ko se boš spreobrnil, potrdi svoje brate.« (Luk. 22, 12.)

Sv. Peter in njegovi soapostoli so se pa primata tudi zavedali. To nam najlepše dokazuje prvi občni zbor v Jeruzalemu (ok. l. 50. po Kr.), na katerem je sv. Peter sam odločil zadevo, ki se v njej niso strinjali vsi apostoli.

Kristus pa svoje Cerkve ni ustanovil samo za dobo, v kateri so živeli apostoli; ne, Cerkev Kristusova naj postane vse vsem, naj nadaljuje delo zveličanja do konca sveta. A da more to delo nadaljevati v duhu Kristusovem, zato mora, kakor pravijo bogoslovci, živeti sv. Peter v svojih pravomočnih naslednikih kot poglavarjih Kristusove Cerkve, ali z drugimi besedami: »Nasledniki prvega poglavarja Cerkve Kristusove, sv. Petra, škofa rimskega, morajo uživati, kakor sv. Peter, najvišjo avtoritativno in sodno oblast nad celo Kristusovo Cerkvijo!« To nam trdi že zdrav razum.

Sedaj pa poglejmo, v kateri cerkvi uživa poglavar to oblast?

Ali morda v grški cerkvi? Ne; kajti Mihael Cerularij ni naslednik konstantinopolitanskih patrijarhov!

Ali morda v protestantovski cerkvi? Ne; zakaj, Martin Luter ni naslednik sv. Petra, pač pa navadni redovnik iz avguštinskega reda!

Ali morda v anglikanski cerkvi? Tudi ne; minister Cromwell ni naslednik sv. Petra, prvega poglavarja Kristusove Cerkve!

In slično nam bo zgodovina odgovorila pri vseh cerkvah! Le o rimsko-katoliški Cerkvi ne more trditi drugega, kakor to, da je rimski škof, Benedikt XV., pravomočni naslednik prvega rimskega škofa in prvega poglavarja Kristusove Cerkve, sv. Petra. In tega ne trdimo samo mi katoliški kristjani, ampak tej resnici so se morali vdati tudi najbolj zagrizeni nasprotniki Rima, protestantski učenjaki, med njimi tudi učeni Harnack.

Rimsko-katoliška Cerkev ima torej primat, je cerkev Kristusova!

S tem vprašanjem je pa v najtesnejši zvezi tudi drugo znamenje Cerkve Kristusove: »Cerkev Kristusova sega v apostolske čase.«

Čenjeni poslušalci! Ne bo mi treba, mislim, dokazovati, da je bila Cerkev Kristusova tista Cerkev, ki so jo ustanovili sv. Peter v zvezi s svojimi soapostoli, oziroma s škofi, ki so jih posvetili apostoli. Tudi tega ne bo treba dokazovati, da je Cerkev Kristusova tista Cerkev, ki jo vlada naslednik sv. Petra v zvezi s škofi, nasledniki apostolov in od njih posvečenih škofov.

Slično tudi ne bo treba posebnega dokaza, da je Cerkev Kristusova tista Cerkev, ki o njej poroča zgodovina, da je bila ustanovljena takoj po vnebohodu Kristusovem in da deluje nepretrgoma do današnjih dni. Vse te pogoje ima edino le rimsko-katoliška Cerkev. Samo to Cerkev vladajo pravomočni nasledniki sv. Petra v zvezi z nasledniki apostolov. Le o tej Cerkvi poroča zgodovina, da je začela delovati takoj po Kristusovem vnebohodu in delovala nepretrgano do danes. Zakaj vse druge cerkve so se, kakor nam spričuje zgodovina, ločile v teku stoletij, od matice, to je rimsko-katoliške Cerkve, tako n. pr. grška l. 1058., husitska l. 1412., protestantska l. 1517., anglikanska l. 1535., ruska l. 1721. itd.

Nov dokaz, da je rimsko-katoliška Cerkev res prava cerkev Kristusova.

Jezus Kristus je opozoril svoje učence, da čakajo njegovo Cerkev hudi časi, p r e g a n j a n j e in sovrašтво. In to prerokovanje je utemeljeval z besedami: »Ako so mene sovražili, bodo tudi vas... ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.« (Jan. 15, 20.) Tudi te besede Gospodove se morajo uresničevati na Cerkvi Kristusovi. Vprašajmo zopet zgodovino, naj nam ona odgovori, katero cerkev je preganjal svet in jo še preganja!

Ali smemo to trditi o arijanski cerkvi? Ne; vzhodno-rimski cesarji so bili njeni najbolj goreči zaščitniki!

Ali je svet preganjal grško cerkev? Ne; saj so svetni knezi obenem cerkveni poglavarji.

Ali je mar svet preganjal anglikansko cerkev? Tudi ne; kraljica Elizabeta je drugoverce tako kruto preganjala, da je to preganjanje prekašalo celo preganjanje, ki ga je moralo prestati krščanstvo prvih treh stoletij!

Le o rimsko-katoliški Cerkvi vemo, da je njena zgodovina od prvega leta njenega obstanka pa do danes pisana s krvjo mučenikov. Vse, kar si je le mogla izmisliti človeška hudobija, kar je moglo najti satansko sovraštvo, sila in meč, veda in znanost, denar in obljuba, laž in hinavščina, vse, pravim, se je našlo, kakor Herod in Pilat, in si podalo roke v bratski slógi za boj proti Rimu. Sovražniki Kristusa se pač dobro zavedajo, da bi se razkropila čreda, ako bi mogli smrtno raniti pastirja. Tako nekdanj, kakor sedaj. Ali naj vam dokažem to iz preteklosti? Ne; saj nam nudi dovolj dokazov sedanjost!

Le ozrite se na republike, ki so nastale iz bivše Avstro-Ogrske in Nemčije. Koliko važnih in perečih problemov in vprašanj! In vendar so si stavile začasne vlade za svojo glavno nalogo: boj proti katoliški Cerkvi, boj katoliškemu duhovništvu, kakor da bi ne bilo važnejših zadev!

In v naši osvobojeni Sloveniji? Vsi, da, vsi brez izjeme sovražimo iz vsega srca vojsko in njene zle posledice. In to sovraštvo do vojske naj služi nasprotnikom kot dobro orožje v boju proti rimsko-katoliški Cerkvi! Zvajimo krivdo vojske in zavlačevanja miru na njene zastopnike, katoliške slovenske duhovnike in imeli bomo dobro žetev. Tako si mislijo naši verski nasprotniki. A kako? Pomaga naj nam vojno posojilo, ki so ga morali priporočati katoliški časniki in tudi duhovniki.

Ali niso protiverski časopisi ravno tako priporočali vojnega posojila kakor katoliški? Pa kaj bi se opravičeval. Pezdir v naših očeh jim ne da miru noč in dan, bruna v lastnih pa ne vidijo. Velja pač tudi dandanes še geslo, ki ga je zapisal znani Voltair na prapor sovražnikov katoliške Cerkve: »Ecraser l' infâme = Uničíte nesramnico« (katoliško Cerkev) in da to dosežete, se ne smete ustrašiti nobenega sredstva in naj bo še tako podlo in nizko.

Čudno in neumljivo v tem boju je to, da jih zgodovina še ni prepričala, da je brezuspešen ves njihov napor. Iz vsakega boja je izšla sv. Cerkév — zmagovalka, čistejša in krepkejša kakor preje; v vsakem boju je odpadlo od Cerkve le suho listje in so odletele le pleve, ostale pa so zelene mladike in kleno zrnje. A vse to jih še ni spametovalo. Kljub temu se še vedno zaletavajo v svojem srditem sovraštvu v nepremagljivo skalo in se vračajo osramočeni s krvavimi glavami. Prav ima slavni pisatelj konvertit J.

Jörgenson, ko pravi: »Ako ima rimsko-katoliška Cerkev na eni strani privilegij resnice, dokazujejo neprestani napadi sveta, da ima cerkev tudi privilegij preganjanja.« (Meine Weltanschauung str. 27, 1913.)

Še enega znaka Cerkve Kristusove ne smemo prezreti, namreč, njenega demokratskega duha. Jezus Kristus ji je sam določil to smer. »Pojdite po vsem svetu, učite spolnjevati vse narode vse, kar sem vam zapovedal.« (Mat. 28, 19.)

Cerkev Kristusova ni prezirala nobenega, ni izključila nobenega, ni dajala prednosti nobenemu. Vse je sprejela v svoje naročje z isto ljubeznijo, z isto skrbjo. Cerkev Kristusova je bila Cerkev ljubezni, pravice, resnice, Cerkev prostosti, enakosti in bratstva. In ravno te njene lastnosti so ji pridobile srca vseh narodov, ravno te lastnosti so ji omogočile vhod in dostop k vsem narodom, ki so našli v katoliški Cerkvi to, česar jim ni moglo nuditi poganstvo, pravico, ljubezen in prostost. In katera cerkev se more ponašati s temi lastnostmi? Naj nam na to vprašanje odgovori oni mož, v katerega so obrnjene danes oči celega sveta, posebno pa oči naše tako tlačene domovine, dični predsednik Zedinjenih držav, Wilson. Spisal je knjigo »Novo življenje«. V tej knjigi se je izrazil Wilson o katoliški Cerkvi tako-le: »Katoliška Cerkev je popolna demokracija. Ni ga kmeta tako nizkega, da ne bi mogel postati duhovnik; in ni ga duhovnika, ki bi bil tako nepoznan, da ne bi mogel postati poglavar krščanstva.«

Kaj ne, sijajno spričevalo, sijajnejše toliko, ker ga je izdal protestant, in nov dokaz, da spolni rimsko-katoliška Cerkev vse pogoje, ki jih zahteva sedanja demokratična doba.

Krščanski možje! Rimsko-katoliška Cerkev ima vsa znamenja Cerkve Kristusove; njen poglavar ima najvišjo avtoritativno in sodno oblast, ona sega v apostolske čase, ima privilegij preganjanja in je demokratičnega duha. Rimsko-katoliška Cerkev je torej Cerkev Kristusova in hrani kot taka pravo vero.

A lahko bi mi morda kdo ugovarjal, češ, motiš se, tako trdi tudi mohamedanec in protestant. Res je, da trdita to tudi mohamedanec in protestant, a te trditve slone na umski zmoti. Tudi učeni Lessing je hotel to dokazati, pa se je zelo opekel. Spisal je dramatično delo »Nathan der Weise«. Kratka vsebina te drame je: Nathan, oče treh sinov, bi rad zapustil vsakemu sinu en zlat prstan. A imel je samo en pristni prstan. Iz te zadrege se reši s tem, da si da še dva druga ponarediti, ki jih pred smrtjo razdeli med svoje sinove.

Sinovi so sicer prejeli res prstane, a le eden izmed njih je bil prstan iz čistega pravega zlata. Tako so si res vere podobne, a pristna, prava je le ena in kakor ste se lahko prepričali, širi in hrani pravo vero le rimsko katoliška Cerkev, ker je le ona prava Cerkev Kristusova. Zato pa živimo edino mi katoliški kristjani v tolažilni zavesti, da se ne motimo, ker lahko govorimo z apostolom: »Vem, komu sem verjel.« (2 Tim. 1, 12.)

Edino mi, katoliški kristjani, imamo veselo gotovost, da »ne hodimo v temi, ampak v luči,« ako živimo po katoliški veri, ako rabimo njene zveličavne pripomočke in zajemamo iz neizčrpnljivega studenca milosti, ki jih je zapustil Jezus Kristus sveti rimsko katoliški Cerkvi, ki je prava Cerkev Kristusova. Amen.

P. Marijofil Holeček.

O temelju miru.

Pridiga o štirideseturni pobožnosti pred sv. Rešnjim Telesom
v ljubljanski stolnici l. 1919.

Dragi verniki! Upamo, da je svetovne vojske konec. Strašna, javna nesreča zadnjih štirih let, ko je kri bratov tekla v potokih na suhem in na morju, upamo, da je izročena zgodovini v pretres in strašen zgled. Ob misli na bližajoči se mir drhte naša srca. Bojazen in strah jih obhajata, da ne bi misel na trajni konec uničujočega klanja ostala samo sanja — prelepa sicer, a zato nič manj sanja grenkega spomina. Strast, preje več ali manj vklenjena v sponne krute sile — sedaj prosta teh spon, razbesnela se je in divja v sramoto in nesrečo posameznikov in ljudstev in vsega sveta. Zato se naša srca boje za obetani in pričakovani mir. Boje se tembolj, čimbolj jih je strah in groza gorja, ki je minilo, a zapustilo težke, usodne sledove, in čim večja je želja, čim silnejše koprnenje po miru doma in po svetu. Kakor pa je gotova iskrena želja po čimdaljšem miru, tako je tudi gotova resnica, da so nosilci miru ljudje sami. Dokler ljudje ne bodo sposobni za mirno medsebojno življenje, tako dolgo o miru ne more biti govora. In če naj zato vladata red in mir navznotraj in navzunaj, si morajo ljudje sami resno prizadevati za to, da odstranijo iz svoje srede, iz svojega življenja, iz svojih src kali vojske in v svojih dušah globoko in široko zastavijo temelj trajnemu miru.

Kateri so vzroki vojske? Svetu jih ni pokazal nihče drugi kakor namestnik Kristusov na zemlji — Benedikt XV. sam. V svoji okrožnici z dne 1. novembra 1914 je

z globokim pogledom odprl neustrašeno narodom trojni vzrok strašnega gorja, ki je zadelo Evropo. Prva korenina vojske — prevelik, čezmeren pohlep po časnih dobrinah. Narodi so bili prezrli, da človek nima samo telesa, ampak da ima i dušo in da je ta rojena za posmrtno življenje. Odtod premalo premagovanja, pa preveč strasti, premalo odpovedi, pa prevelika želja po premoženju, časti in uživanju — odtod vojska! Iz prve korenine je pognala druga — sorodnica prve: pomanjkanje ljubezni in dobrotnosti, zavist stanov in narodov in iz nje se je rodilo sovraštvo. Sebičnost si je osvojila preveč človeških src in izrinila iz njih nesebično ljubezen do bližnika — brata, zato mesto harmonije src razdor, mesto prijateljstva prepir, namesto vzajemne podpore boj. Tretja močna korenina vojske je pa bilo preziranje oblasti. Ljudi in narode je prevzel napuh in zato jim ni bilo do oblasti, ne do božje, ne do človeške. Tako Benedikt XV. o vzrokih vojske.

Preljubi v Kristusu Gospodu! Zdravnik, ki hoče bolezni ozdraviti korenito, mora odstraniti vzrok bolezni. Dobra plevica izruje plevel s korenino; če ga zatrga, ga samo zaduši, čez čas ozeleni iznova. Enako vojske ne bo konec, če ne bodo iz življenja narodov iztrgane nje korenine. Dokler ne bo odstranjen trojni vzrok vojske, tako dolgo bo vojska samo zadušena, v pepel zagrebena žerjavica; ko pomine oslabeleost in zaveje veter oživiljene moči, se razžari i pridušena žerjavica v strašni ogenj in požar novega vojskeinega gorja. Zato pa morajo narodi, če jim je res kaj do trajnega miru, stremeti i za tem, da svoje želje po časnih dobrinah uredi, da v medsebojni dobrohotni ljubezni napredujejo in da rastejo v ponižnem priznanju za red in mir potrebne oblasti. Vsega tega pa narodi dosegli ne bodo, če se ne prenove v Kristusu po geslu Pija X. Ljubezen do čednosti, negovanje krščanstva v dejanju — to je nujna zahteva miru. Le v meri, v kateri bo pridobivala v narodih tal krščanska čednost, v nji in samo v nji bodo izginjale tudi kali vojske in se bo dvigal in utrjeval red in mir.

Predragi v Gospodu! Dokler bodo iskali narodi časnih dobrin neredno, tako dolgo je mir v nevarnosti. Imetje, čast, gospodstvo, uživanje — koliko bleska nimajo te besede za človeško srce! Močno vleče posameznika in zato tudi stanov in narode po teh stvareh in sv. vera kaže na izvorni greh kot vzrok velikega nagnjenja do dobrin tega sveta. Če se pa ljudje slepo vdajo vabljivim mikom srca, se pa težnje po časnih stvareh okrepe in postanejo vihar, ki podira pred seboj pamet in pravico. Skrb za premoženje, čast, uživanje, ki ji ne stavi mejnikov pamet, se preobrazi v kruto silo, ki ji ni mari pravic soseda, iz-

prevrže se v krivično sebičnost. Zato pa dokler bodo narodi vse svoje moči obračali na to zemljo, dokler ne bodo pametno in ne neredno težili po materialni kulturi in gospodarskem napredku, tako dolgo ne bo med njimi pravice, ki je temelj držav. Med preveliko navezanostjo na časne stvari in krivico je vez. Neredno teženje po časnih dobrinah tepta pravico in povzdiguje silo. In vendar sta družici pravica in mir, ne pa krivična sila in mir. Pesniško pravi psalmist: Pravica in mir sta se poljubila (ps. 84, 11). Kjer vlada pravica, le tam je mir; kjer je mir, tam je nujno doma pravica. Ali to pravico ogroža in tepta nereden pohlep časnih dobrin. Če hočejo narodi miru, morajo živeti pravično. To pa zahteva od njih, da krote svojo slò po premoženju, časti in uživanju in svoje nagnjenje do dobrot tega sveta podrede pameti in pravici. Nikdar pa ne bo vladala volja in ne strast, nepristranska pravica in ne sebična sila brez krščanskega življenja. Tu gre vendar, predragi moji, za odpoved, za samozatajo, za križanje nerednih teženj človeškega, po grehu izprijenega srca. In to odpoved, to zatajevanje, to križanje, kdo jih uči? Ali ne krščanstvo? Niso-li nekaj bistveno krščanskega? Nauk o krščanski čednosti je, ki kliče s sv. Pavlom tudi celim narodom, da je v človeku dvojna postava: postava duha in postava mesa in da se ta upira oni in da je telo treba usužnjiti duhu, telesne, časne zadeve podrediti dušnim, večnim. In ker to ni lahka stvar, zato daje krščansko čednostno življenje potrebno moč. Moč, ki jo daje, ni človeška, višja je, božjega izvora je, božja moč milosti božje je. Brez milosti narodi ne bodo ukrotili strasti, brez nje ne bodo imeli npravne moči, ki je ne stre ogenj strasti in pohlepa. Dokler bodo narodi pisali na prapore: Premoženje, gospodstvo, čast, uživanje brez ozira na levo in desno! tako dolgo ne bo miru. Dvignejo naj prapor pameti in pravice, prapor zmagoslavja volje nad strastjo in pohlepom! Samo te zastave so mirovne zastave. Ali dvigniti jih narodi ne bodo mogli, dokler si ne bodo v krščanskem čednostnem življenju zagotovili luči in moči za boj pameti in nesebične pravice zoper sebično strast in krivičen pohlep.

Drugi predpogoj miru je ljubezen, ta je pa krščanska čednost. V družini, kjer ljubezni ni doma, ni miru. Tudi v rodbini narodov brez ljubezni ne bo miru. Sovraštvo in zavist sta oče in mati sporov in bojov. Človek je človek. Zato treba za mirno življenje potrpljenja, potrpežljiva je pa ljubezen. Dogajajo se nesreče, za mir treba nesreči sosedu odpomoči, dobrotljiva pa je ljubezen. Zavist, krivice, bahato povzdigovanje samega sebe nad druge izpodkopujejo mir, ljubezen pa ni nevoščljiva, ne ravna napačno,

se ne napihuje. Častilakomnost rodi nezaupanje, razdražljivost otežkuje mirno življenje, hudobna misel o bližnjem povzroči sovraštvo; ljubezen pa ni častilakomna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega. Dobrohotnost, zaupnost, prizanesljivost — to so dušni stebri miru. In zopet je ljubezen, ki se ne veseli krivice, veseli pa se resnice, ki vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese (I Kor. 13, 4 ss.). Težave, ki jih prinaša medsebojno življenje, premaga jih le ljubezen in brez odstranitve teh težav ni miru. In to ljubezen — ta predpogoj miru, kdo drugi jo je oznanjal kakor Kristus? In moč zanj, kje jo dobiti drugod kot v moči božji, ki jo daje krščansko čednostno življenje? Čim bolj bodo narodi spoznavali, da so vsi ljudje otroci enoinistega Očeta, bratje in sestre v istem Gospodu Jezusu Kristusu, da je vsem namenjena ista večna dedščina — kupljena z isto rešujočo krvjo Mesijevo, čim višje bo v njih krščansko življenje in čim večja iz njega izvirajoča božja moč ljubezni, tem trdnejši in trajnejši bo mir med njimi. Kdor oznanja mir, oznanja ljubezen; ta pa je brez krščanskega življenja bolj beseda kot dejanje, ker so ji izpodrezane življenjsko moč dovajajoče žile.

Mir je tam, kjer je red. Reda pa ni, kjer ni oblasti — tvoriteljice in varihinje reda. Uprav zato je pa, predragi v Kristusu, tretja korenina miru ponižno priznanje oblasti in ubogljivost do nje. Človeštvo, ki ne prizna oblasti, je čreda brez pastirja in v taki čredi ni reda in kjer tega ni, ni miru. Izvor vse oblasti je pa Bog — imejitelj vse oblasti v nebesih in na zemlji. »Ni oblasti od drugod kakor od Boga; katere pa so, so od Boga postavljene. Kateri se tedaj oblasti ustavlja, se božji volji ustavlja« (Rim. 13, 1 s.). Le v teh besedah je zajamčeno pravo razmerje med oblastnikom in podanikom in obratno. In čegave so? Ali ne sv. Pavla, glasnika krščanskega življenja? Oblast — umevana drugače, kot jo umeva apostol narodov, izrodi se pri oblastniku v samovoljno samodržstvo, in to ni porek miru. Mir — vzdrževan po samodržcu, je obsojen na smrt. In podanik? On mora oblast spoštovati in ubogati; če se je bo le bal, bo red slonel na trhli opori in trhla opora je slaba opora. Za red in mir je oblast potrebna. Pravo razmerje med oblastnikom in podanikom pa trajno upostavlja le krščanska čednost. Samo oblastnik — prepojen krščanstva, si bo trajno svest svoje dolžnosti in odgovornosti. Pa tudi podanik, ki mu je krščanstvo tuje, ne bo zadel prave pokorščine. Človeštvo, ki bi zametalo božjo oblast, ne bo priznalo človeške. Kjer se zameta oblast, tam je anarhija, ta pa je tajitev miru. Če hočejo narodi miru, se morajo prenoviti v Kristusu in iz tega dušnega pre-

novljenja črpati pravi nazor o oblasti in potrebno moč za pravično, modro vladanje in trajno, a ne suženjsko poslušnost.

Ljubi verniki! Mir ne bo trajen, če ne bo črpal življenjskih sil iz krščanske čednosti. Brez krščanskega življenja narodi ne bodo imeli moči, da se odpovedo nebrzdanemu pohlepu po časnih dobrinah, brez njega jim bo manjkalo medsebojne ljubezni, brez krščanske čednosti narodi ne bodo zmogli pravega razmerja ljudstva do oblasti in te do ljudstva. Velika je zato beseda, ki jo je izgovoril Benedikt XV. na sveti večer leta 1917.: »Sedanje strahote ne bodo prej ponehale, dokler se ljudje ne bodo zopet k Bogu povrnili.« Trajno ponehanje vojskinih strahot in njih nevarnosti je zajamčeno edino v krščanskem življenju narodov. Ali narodi so skupina posameznih ljudi. Če posamezniki ne bodo krščansko živeli, tudi narodi ne bodo. Zato pa vsak izmed nas, predragi v Gospodu, iz ljubezni do miru gôji v sebi samem krščansko čednost. Naj ga ne bo, ki ne bi zasadil in gojil tega cvetja v svojem srcu, kot ga ni med nami, ki ne bi želel trajnega miru. Ali hočemo miru? Oh, da! Tedaj na plan in na budno delo za globoko krščansko čednostno življenje. Pri tem se pa zavedajmo, da to življenje ni samo od nas, da je predvsem delo božje in da treba zanje nebeške hrane. Kruha rabi telo, da živimo, kruha rabi duša, da živi čednostno. In ta kruh, kje ga dobiti? Gospod sam ga ponuja pri svoji mizi. Njegovo meso, njegova kri — to je dušna hrana. Kdor se hrani s to božjo jedjo, ta živi, kdor pa ne je mesa Sinu človekovega in ne pije njegove krvi, ta nima življenja v sebi. In vendar to življenje moramo imeti, ker je edino ono trdna, granitna podlaga miru. Amen.

Dr. A. Zupan.

Druga nedelja po veliki noči.

1. Zakaj in kako smo dolžni posnemati dobrega Pastirja?

V današnjem evangeliju se imenuje Jezus dobrega pastirja, da bi pokazal, kako neizmerno nas ljubi. On pravi: »Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir dá življenje za svoje ovce; najemnik pa, in kdor ni pastir, čegar niso ovce, vidi volka priti, ter pusti ovce in zbeži, in volk napade in razpodi ovce.« (Jan. 10, 11, 12.) Jezusovo življenje nam priča, da se je on mogel po vsej pravici imenovati dobrega pastirja. Bil je namreč najboljši pastir.

Poznal je dobro vse svoje ovce, ljubil jih je z neizrekljivo ljubeznijo, trpel je za nje nedopovedljivo veliko, šel je zavoľjo njih v najsramotonejšo smrt, prelil kri do zadnje kapljice, da bi jih iztrgal iz žrela peklenškemu lovcu, da bi jih otel večne pogube. Da, Jezus je dobri pastir, ki je dal življenje za svoje ovce. On je natančno izvršil nalogo dobrega pastirja. Pa tudi mi, dragi v Gospodu, moramo pokazati, da smo dobre ovce, moramo izpolnjevati dolžnosti dobrih, poslušnih ovác. Te dolžnosti dobrih ovac so nam znane, slišali smo jih v današnjem evangelju. Dobre ovce poznajo svojega pastirja, ga poslušajo in mu sledijo, kamorkoli jih pelje, ubogajo ga in hodijo za njim. Dobre ovce morajo slušati svojega pastirja, ker jim je »pot, resnica in življenje.« (Jan. 14, 6.) Da, dobre ovce morajo slušati svojega božjega Pastirja. Zakaj sv. Peter piše: »Ni ga namreč drugega imena danega pod nebom ljudem, ki bi se mi mogli v njem zveličati« (Dej. ap. 4, 12.), kakor ravno ime našega Zveličarja. Zato se Jezus tudi sam imenuje »luč sveta« s pristavkom: »Kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bode imel luč življenja.« (Jan. 8, 12.) Iz teh besedi sv. pisma je razvidno, da moramo na vsak način Jezusa poslušati, posnemati, za njim hoditi, ako se hočemo zveličati. Zato mislim, da bo koristno za vas, ako vam v današnjem govoru pokažem dvoje: I. da moramo na vsak način Jezusa posnemati, II. kako ga moramo posnemati.

I. Mi vsi smo dolžni Jezusa posnemati. To terjá od nas že naše ime, ime kristjan. Že takoj v začetku so se vsi, ki so sprejeli Jezusov nauk, imenovali kristjane in sicer najprej v mestu Antiohiji. To ime je ostalo tistim, ki verujejo v Jezusa, do današnjega dneva. Kdor je pa kristjan, in sicer kristjan ne le po imenu, ampak tudi v dejanju in v resnici, si mora na vsak način prizadevati, da postane Jezusu kolikor mogoče podoben. Mi smo dolžni si prizadevati, da postanemo Jezusu podobni, tudi zaradi sv. krsta in krstne obljube. Pri sv. krstu smo se vpričo neba in zemlje, vpričo troedinega Boga in svetnikov slovesno odpovedali peklu, satanu ter vsemu njegovemu dejanju, slovesno odpovedali svetu in vsemu njegovemu napuhu. Pri sv. krstu smo slovesno prisegli, da hočemo biti zvesti Jezusovi učenci. Pri sv. krstu je bil v nas umorjen stari Adam, grešni človek, in oživljen novi Adam, človek ustvarjen po Kristusu. »Ali ne veste,« piše sv. Pavel, »da smo vsi, ki smo v Kristusu Jezusu krščeni, v njegovi smrti krščeni? Po krstu smo namreč z njim pokopani v smrti, da tako, kakor je Jezus vstal od mrtvih v Očetovem veličanstvu, tudi mi

hodimo v novem življenju. Če smo namreč po podobi drugovi njegove smrti, bodemo tudi njegovega vstajenja. Saj vemo to, da je bil naš stari človek z njim vred na križ pribit, da bi se razdejal grešno telo, in bi več ne služili grehu.« (Rim. 6, 3—6.)

Pri sv. krstu smo grehu odmrli in začeli novo življenje, vstali smo k novemu življenju. Mi vsi imamo torej dolžnost, posnemati Jezusa v njegovih delih. Saj smo pri sv. krstu grehu odmrli in prejeli tudi nadnaravne darove. To naše nadnaravno življenje naj bi se razodevalo v vseh naših dejanjih. Sv. apostol Pavel piše: »Kar vas je namreč krščenih v Kristusu, ste oblekli Kristusa.« (Gal. 3, 27.) Kakor nosijo nekrščeni, zlasti nekrščeni odrasli, na sebi podobo zemeljskega, kažejo z vsem svojim vedenjem in življenjem, da so v grehu spočeti, v grehu rojeni, da so sužnji greha, tako nosimo mi, ki smo krščeni, na sebi podobo »nebeškega« (I. Kor. 15, 49.), »da se tudi Jezusovo življenje očitno izkaže na našem umrljivem telesu.« (II. Kor. 4, 11.) Zavoljo tega torej, ker smo kristjani in ker smo krščeni, si moramo prizadevati, da bode postalo naše življenje podobno življenju našega dobrega Pastirja.

Da posnemamo Jezusa v svojem žitju in bitju, terja od nas njegov vzvišen zgled in njegova izrecna zapoved. Kristus je prišel na svet ter je, kakor pravi sv. Luka, »ačel delati in učiti.« (Dej. ap. 1, 1.) Torej Kristus nam je z besedo in zgledom kazal pot v večno življenje. Z besedo je učil, z dejanjem pa nam je kazal pravo pot. Vsled tega se sam imenuje pravo pot v srečno večnost. On sam pravi: »Zgled sem vam dal, da kakor sem jaz vam storil, tudi vi tako storite.« (Jan. 13, 15.) Ravno to uči tudi sv. Peter, ki piše: »k temu,« trpljenju, zatajevanju, sv. življenju, »ste namreč poklicani, ker je tudi Kristus trpel za vas in vam zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah.« (I. Pet. 2, 21.) Zato tudi Kristus ni samo včasih rekel temu ali onemu: »Hodi za menoj,« temveč on veleva splošno vsem: »Kdor ne hodi za menoj, ni mene vreden.« (Mat. 10, 38.) Torej le tisti je vreden plačila nebeškega veselja, je vreden Kristusa, ki za Kristusom hodi, Kristusa posnema. In to je tretji vzrok, zakaj moramo posnemati Kristusa. Da, blagor vsem, ki so v svojem zemeljskem življenju res Kristusa oblekli, ki so bili v svojem življenju res Kristusu podobni. Gorje pa vsem tistim, ki v tem življenju ne skrbijo za resnično svetost, ki bodo brez milosti božje stopili pred svojega Sodnika! Čaka jih jeza Sodnikova, neusmiljena sodba. Zakaj sv. Janez piše: »Tu zagledam velik bel prestol, in sedečega na njem, pred katerim se umakneta zemlja in nebo. In uzrem umrle, velike in male stati pred prestolom, in knjige se odpro, in druga knjiga se odpre, ki je knjiga živ-

ljenja. In umrli se sodijo po tem, kar je zapisanega v knjigah, po svojih delih.« (Raz. 20, 11. 12.) Te knjige so, kakor pravi sv. Ambrozij, naša vest, v kateri so zapisana vsa naša dobra in hudobna dela, ki niso izbrisana po resnični pokori. Knjige življenja, po kateri bomo nekoč sojeni, je pa Kristusovo življenje. Zakaj Kristus je naše življenje in pot, ki pelje v življenje. One knjige nam kažejo, kakšno naj bi ne smelo biti naše življenje. Knjiga življenja pa nam pove, kakšno bi moralo biti naše življenje. Kdor je delal v življenju to, kar je zapisano v knjigi življenja, kdor je posnemal Jezusovo življenje, bode prejel večno plačilo. Kdor pa v svojem življenju ni bil podoben Jezusu, bode pahnjen v peklenko brezdno.

II. Slišali smo, da moramo na vsak način posnemati v svojem življenju božjega Zveličarja. Zdaj si pa še oglejmo, kako ga moramo posnemati! Če si Jezusovo življenje natančneje ogledamo, vidimo, da vse njegovo vnanje in notranje življenje ni bilo nič drugega, kakor nekak odsev njegove notranje svetosti in modrosti. V tem oziru moramo posnemati Jezusa, ako mu hočemo postati podobni. Jezus je vedno mislil na Boga in volja božja je bila vodilo vsemu njegovemu delovanju. On je bil v svojih mislih vedno pri Bogu, tudi takrat, ko je bil sredi svetnega hrupa in vrišča, ko je opravljal ročna dela v nazareški delavnici. Tudi pozneje, ko je nastopil pot javnega delovanja, ko je javno učil, je šel večkrat ponoči v samoto ter je cele noči prečul v molitvi. Na kaj pa mislite vi med dnevom? O slabih, nečistih mislih, s katerimi grešniki po cele dneve nasitujejo svoje strasti, niti ne govorim. O takih mislih vsakdo ve, da so pregrešne. Kaj je tolikokrat predmet vaših misli? Ali ne mislite morda samo na ta svet? Ali ne mislite le nase in na svoje vrline? Ali ne mislite le na hvalo, katere iščete pri ljudeh in na razžaljenje, katerega nočete odpustiti? Koliko mislite med delom na Boga? Koliko molite vsak dan? Kakšna je vaša molitev? Kje so vaše misli med molitvijo? Seveda oni, ki je vedno zamišljen in zatopljen v svet in njegove nasladnosti, tudi med molitvijo ne more biti zbran, ne more misliti na Boga. Mišljenje takega človeka je mišljenje sveta, je torej nečimurno, pregrešno.

A Jezus ni bil samo s svojimi mislimi, ampak tudi s svojim srcem vedno pri svojem nebeškem Očetu. Njegovo srce je vedno bilo za Boga in radi Boga tudi za ljudi. Jezusovo srce je poznalo le eno željo, željo: Boga ljubiti, božjo voljo izpolnjevati, grešno človeštvo zopet spraviti z Bogom. Vsled tega je živel v največjem ubožstvu in pomanjkanju, je voljno prenašal najhujša preganjanja ter umrl najbridkejše in najsramotnejše smrti na križu. Sama ljubezen, potrpežljivost, pohlevnost ga je bila do ubogih grešnikov. Po-

trpežljivo je prenašal njihove slabosti. Pogostokrat je jokal nad trpljenjem svojega bližnjega. Grešnike je skušal zdaj z milobo, zdaj z ostromotjo iztrgati grehu in pridobiti Bogu, tako da je mogel po vsej pravici reči sam o sebi: »Moja jed je, da storim voljo tistega, ki me je poslal, in da dovršim njegovo delo.« (Jan. 4, 34.) Kakor ljudje hrepenijo po jedi, tako je hrepenel Jezus po tem, da bi izpolnil voljo Očetovo.

Dragi v Gospodu! Poglejte zopet v svoje življenje! Oh, kako malo podobnosti z Jezusom, vašim vzorom! Bogastvo, čast smatrate za največjo srečo. Po časni sreči hrepenite. Če te časne sreče ne dosežete, oh, kako je potrto, pobito, žalostno vaše srce! Čeprav se Bog žali, včasih žali s smrtnim grehom, ah, kaj vam je to mar, samo da se izpolnijo vaše želje! Dragi, ali se to pravi izpolnjevati voljo božjo? Oh, kaj še! Vaša jed, vaše veselje je, nasičevati svoje želje, svoje strasti, in naj bodo te želje še tako mesene, pregrešne. Prav zato se pa tolikokrat pregrešite zoper ljubezen do bližnjika. Radi bi imeli z bližnjikom ljubi mir, pa tako, da bi vam bližnji vedno odpuščal vaše slabosti, da bi imel vaš bližnji z vami usmiljenje, da bi se vam klanjal. A vi pa ne poznate nobenega usmiljenja do bližnjega. Slabosti vašega bližnjega so vam kar neznosne. Vaš bližnji naj bi bil brez napake, naj bi bil čist in svet kakor angel, potem seveda bi vam bil všeč. Mnogokrat morda tudi vi vidite svojega bližnjega v uboštvu, zapuščenosti, a vaše srce ostane brezčutno, dasi bi lahko pomagali. Oh, kristjani moji, to se ne pravi Kristusa posnemati!

Pa kakor je bil predmet Jezusovih misli in želja nebeški Oče, tako je bil tudi smoter vsega njegovega delovanja čast Očeta in zveličanje človeškega rodu. To nam je razvidno iz tega, kar smo do sedaj slišali o notranjem Jezusovem življenju. Saj naša dejanja niso nič drugega kakor šad naših misli in željâ. O vsem Jezusovem delovanju lahko rečemo sledeče: karkoli je Jezus delal, je delal v pravem času, je delal, kadar je hotel njegov nebeški Oče, je delal tako, kakor je hotel njegov večni Oče. Tudi mi posnemajmo Jezusa v tem oziru! Opravljajmo svoja opravila iz ljubezni do Boga takrat, kadar so nam zapovedana in tako natančno, kakor bi videli Boga pred seboj! Na ta način bomo najlepše posnemali dobrega Pastirja.

Danes smo se prepričali, da moramo na vsak način posnemati božjega Odrešenika, ako se hočemo zveličati. V nikomer drugem ni zveličanja, kakor v Jezusu Kristusu. K njemu more priti le tisti, ki hodi za njim. Videli smo tudi, v čem moramo posnemati svojega Zveličarja. Odločimo se torej za Kristusa! Trdno sklenimo, da hočemo srčno in stanovitno za njim hoditi! Res je, da je ta pot

težavna, da je križeva pot. Toda, če hočemo biti nekoč deležni večne slave, tedaj se moramo odločiti za križ. Zakaj vsaka druga slava, ki ne prihaja od križa, trpljenja, je prazna, je minljiva. Če tudi se v začetku naša narava protivi trpljenju, se nam bo zgodilo to, kar se je zgodilo Simonu Cirenejčanu. On se je v začetku branil križa, pa kmalu ga je tako vzljubil, da ga je z veseljem nesel za Jezusom na Kalvarijo. Hodimo tudi mi za Jezusom, če tudi nam je to v začetku težavno in bridko. Saj vemo, da nadloga rodi potrpežljivost, potrpežljivost pa ljubezen. Če se pa ljubezen vname v našem srcu, tedaj smo neizmerno srečni. Svesti smo si namreč, da nas ne bo mogla ločiti »ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne moči, ne sedanost, ne prihodnost, ne višina, ne globčina od božje ljubezni, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.« (Prim. Rim. 8, 38. 39.) Amen.

P. Dionizij Dušej.

2. Češčenje sv. Florijana.

(Priložnostni govor za god sv. Florijana.)

Brez mene ne morete nič storiti.
Jan. 15, 2.

Krščanska vera nam veleva, da moramo mi tiste svetnike, ki jih je sv. Cerkev proglasila, častiti kot prijatelje božje, jih posnemati kot zglede svetosti in staviti nanje kot na mogočne priprošnjike pri Bogu svoje zaupanje.

Kar velja o svetnikih sploh, to smemo trditi tudi o svetem mučencu Florijanu, čegar god danes obhajamo. O njegovem življenju nam je znano, da je postal vojak in napredoval toliko, da je dobil službo stotnika, kar so šteli Rimljani med zelo častne službe. A bili so takrat za kristjane slabi, hudi časi. Tedanji rimski cesar Dioklecijan, prava zver v človeški podobi, je izdal ukaz, da se morajo vsi krščanski vojaki, ki se nočejo odpovedati svoji veri, brez razložka pomoriti. Pri preiskavi pride na vrsto tudi stotnik Florijan, ki pa ne odstopi od vere Kristusove; ne morejo ga ganiti ne lepe obljube, ne strašne grožnje. In zato ga ukaže sodnik in deželni oblastnik Akvilin najprvo z železnimi grebeni strašno po plečih razmesariti. A ker se hrabri vojak le ne da omečiti, obsodi ga Akvilin v smrt, da naj se v bližnji reki Anizi vtopi. Zvežejo ga torej in na vrat mu obesijo težek kamen, ali nobeden vojak ne upa pahniti svojega dobrega poveljnika v vodo. Ko to Akvilin vidi, plane besen nanj in ga sune čez most,

a on sam ni videl svetnika, ko je padel v vodo, zakaj v trenutku ga je zadela kazen božja in oslepel je. To se je zgodilo leta 304.

Niso vsi svetniki enako veliko storili za nebesa; nekateri več, nekateri manj, a vsak dovolj po svojem stanu. Zato pa tudi sv. Cerkev izkazuje vsem češčenje, a ne vsem enako, nekaterim večje, drugim manjše, kakor se je že kdo odlikoval po svetosti življenja. In tako želi sv. Cerkev od nas tudi za sv. Florijana, da ga ne častimo le kot svetnika sploh, marveč, da mu izkazujemo še posebno češčenje. Zakaj to, hočem vam na kratko razložiti v čast božjo in sv. Florijana!

Neskončno usmiljeni Bog je odločil ne le za vsak stan, marveč tudi za vsako telesno potrebo gotove svetnike, ki nam morejo s svojo priprošnjo pri Bogu pomagati. In zaradi tega se zatekamo v težki bolezni k sv. Tilnu, v prsni bolečinah k sv. Agati; če koga bole zobje, je dobro se priporočati sv. Apoloniji; za srečno zadnjo uro častimo kot posebna priprošnika sv. Barbaro in sv. Jožefa; ob potresu sv. Aleša. V hudih izkušnjavah se je skazala dobro pomočnico že večkrat sv. Marjeta, ob povodnjih sv. Nikolaj, pri očesnih boleznih sv. Lucija itd. In da bi nas varoval Bog ene najhujših nesreč, ki more zadeti človeka na zemlji — ognja —, pa kličemo na pomoč sv. Florijana.

To zaupanje krščanskega ljudstva se opira pač na okoliščino, ker je sv. Florijan dokončal svoje mučeništvo v vodi, ki najhitreje pogasi ogenj; potem pa tudi na čudežni dogodek, da je bil oglar, ki je padel v zakurjeno ogelnico, razkrito od viharja, ravno po klicanju in na priprošnjo sv. Florijana čudežno smrti otet.

Od tega časa so ga kristjani vedno, in ne zastoj, klicali na pomoč ob nevarnostih ognja in tudi še dandanes ne mine dan, da ne bi molili: »V čast sv. Florijanu, da bi nas varoval časnega in večnega ognja!« In znamenje posebnega zaupanja v tega svetnika je gotovo tudi to, ker vidimo lahko skoro v vsaki vasi, vsakem mestu na hišah ali skednjih podobo tega svetnika v vojaški opravi s posodo v roki, iz katere vлива na gorečo hišo in gasi ogenj. In prav zaradi tega so si sv. Florijana izvolili povsod tudi ognjegasci za svojega variha ali patrona.

In prav je tako, predragi! Le pogosto se mu priporočajte in kličite ga na pomoč. Naučite že otroke, naj svoje nedolžne ročice dvigajo k nebu in kličejo: »Sv. Florijan, varuj nas časnega in večnega ognja.« Saj beremo dan za dnem, kako je zdaj tu zdaj tam strašen požar

uničil in vpepelil celo vas. Nad naš kraj ni bilo take nesreče. In komu se imamo zahvaliti, če ne Bogu in priprošnji sv. Florijana? Zakaj resnične so besede, ki jih je Bog govoril po preroku Davidu: »Ako Gospod ne varuje mesta, zastonj čuje, ki ga varuje.«

Ker vemo, da Bog ne dela čudežev brez potrebe, je treba dvojnega, če hočemo, da nas ne zadene taka huda nesreča. Najprvo moramo mi storiti vselej svoje in potem se smemo šele zanesti na božjo pomoč! Bodite torej vselej in povsod previdni, kadar imate opraviti z ognjem; ne puščajte žveplenk otrokom in neizkušenim poslom, imejte pa tudi vse v redu in pripravljeno, kar je potrebno ob požarih. Ne mislite, da je podoba sv. Florijana na vaših hišah že dovolj, da ste varni pred ognjem. Podoba sama na sebi nima nobene čudežne moči! Bodite pa tudi modri in zavarujte svoja poslopja ob pravem času! — Nedavno sem bral o nekem velikem požaru, ko je pogorela cela vas, a zavarovan je bil samo eden, drugi nič. Eden od teh je bil pač poprej zavarovan in bil je ravno tri dni pred požarom v mestu, da bi poravnal zavarovalnino. Pa ker so zahtevali par grošev več kot po navadi, je odstopil. In glej — čez tri dni je bilo njegovo poslopje kup oglja in pepela! —

Zahvalimo se torej danes svojemu Bogu in za Bogom posebno sv. Florijanu, da nas je s svojo priprošnjo varoval požarov in prosimo ga obenem, naj nas varuje tudi z naprej. In gotovo vas bo varoval sv. Florijan, če bodele le zmeraj njegovi pravi častilci, a obenem tudi modri in previdni gospodarji. Amen.

A. L.

Tretja nedelja po veliki noči.

Skrivnost trpljenja.

Hrepenenje po sreči je človeku prirojeno; on hoče biti srečen, in sicer na vsak način. Zato, da bi vjel srečo, dela človek, se trudi, uči, prebrodi morja in prepotuje tuje dežele. Toda čim bližja se nam dozdeva sreča, tem bolj je oddaljena od nas. Sreča je podobna lepim sanjam, ki zginejo, kakor hitro se zbudimo. Le prepogostokrat najdemo namesto sreče bolečino, ki spremlja človeka od zibel do groba. Križi in bridkosti so lastnina človeka na zemlji in pred njimi nas ne varuje ne bogastvo, ne veda, ne prijateljstvo, ne ljubezen. Jezus Kristus sam, ki je prinesel na svet resnico, tolažbo in mir, pripozna, da je ta svet res solzna dolina. V današnjem evangeliju hoče Go-

spod pripraviti svoje apostole na križe, ki jih čakajo po njegovem vnebohodu, rekoč: »Resnično, resnično, vam povem, da boste jokali in žalovali, svet pa se bo veselil.« Marsikateremu pa je razlog, ker se mu hudo godi, povod, da mrmra zoper Gospoda svojega Boga. Zopet drugi pravijo, da človeka ni postavila na svet previdnost božja, marveč kruta usoda. Premišljujmo nekoliko skrivnost križev in bolečin, ki tarejo človeški rod, in ne bomo našli povoda, da bi mrmrali, marveč povod, da bomo spoznali in molili previdnost božjo, ki vse vodi in vlada.

Zakaj pa je hudo na svetu? Ako je Bog dobrotljiv in nas je ustvaril zato, da bi bili srečni, zakaj pa je potem s trnjem bridkosti posuta pot našega življenja? Odgovor na ta ugovor je: godi se to zato, ker hoče Bog naše dobro. Poglejmo!

Pojdimo v kako hišo, v kateri živi oče, ki neizmerno ljubi svojega malega sinčka. Fantiček se igra z ostro nabrušenim nožem. Komaj je oče to zapazil, je že planil proti otroku in mu je iz rok iztrgal nož in vrhu tega mu zažuga, da ga bo kaznoval, ako še enkrat seže njegova ročica po tem ostro nabrušenem orožju. Otrok se kremži in meni, da je oče neusmiljen, ker mu ne privoščiči te igrace. — Zopet drugikrat je deček obolel in treba je operacije. Trdo ga drži mati, med tem ko zdravnik žge ali reže. Otrokove solze ganejo sicer mater, toda njene roke radi tega ne bodo nič manj trdno držale deteta, dokler mučna, toda potrebna operacija ni končana. Ali sta radi tega oče in mati z otrokom neusmiljena, ako ga med mučno operacijo trdo držita in ako mu ne dovolita noža za igraco? Zdaj pa povej, dragi v Kristusu, ali ti veruješ v Boga? Ti mi odgovarjaš, da veruješ. Ako pa veruješ v Boga, tedaj tudi veš, da nas Bog ni ustvaril za ta svet, da je marveč naš cilj nekaj mnogo višjega, namreč večno življenje v nebesih. Ako pa ti ne veruješ v Boga, tedaj ti ne preostaja drugega kakor v obupnosti nositi svoje križe in težave, kajti mrmrati zoper previdnost nimaš povoda, ker v previdnost ne veruješ. Kdor hoče brez Boga živeti, ta mora tudi brez tolažbe trpeti. Ako pa veruješ v Boga, tedaj tudi veruješ, da je imel pri tvojem ustvarjenju Bog v svoji neskončni modrosti primeren namen in v tej veri ti postane uganka trpljenja kolikor toliko umljiva. Ker smo za Boga in od Boga ustvarjeni, zato je tudi v nas vedno nekaj, kar meri proti večnosti in neskončnosti. Poglej ptico, ki je ustvarjena za zlato prostost, zato da se giblje in ziblje v zračnih višavah. Ako jo vjameš v kletko — in naj si bo zlato kletko — in ji daješ tudi najboljše

piče, bo ptica vendarle hrepenela po prostosti in z veselim spevom bo hitela venkaj v rožnato pomlad in zlato prostost, kakor hitro bodo vratca kletke odprta. Tako je tudi z nami. Ta svet je za nas ječa in zato ne bomo nikdar brez hrepenenja, dokler bomo na tem svetu. Bogastvo, časti in razveseljevanje nas nasičujejo in zadovoljujejo le začasno, le trenutno in prav oni nam postanejo le prepogostokrat vir in studenec skrbi in bolečin. Tukaj smo jetniki in nositi moramo verige jetništva, smo v pregnanstvu in v tem se ne moremo veseliti domovine. Ali ni mar res, da je mnogo bolečin in težav združenih z nami, ker smo v pregnanstvu? Ali niso bridkosti in bolečine nerazdružljive od človeškega življenja? Križe, težave in bolečine ima vladar na prestolu in berač ob svoji beraški palici, učenjak in nevednež, otrok in starček. Ako pozabimo na nebesa in smatramo ta svet za edino svoje bivališče, tedaj nam je hudo, ki nas tare, res prava uganka. Ako pa pripoznamo to življenje le za kraj poskušnje, tedaj se ne bomo protivili previdnosti božji, ki nam pošilja bridkosti, marveč blagrovale jo bomo, ker nas prav z bridkostmi sili, da hrepenimo po nebesih in si nabiramo zaslug zanje.

Ako je previdnost, zakaj je potem toliko bolečin v tem življenju? Odgovor: ker je Bog neskončno dobrotljiv, zato nam pošilja bolečine. On nas tepe, ker nas ljubi. Kako pa skrbi oče, ki ljubi svoje otroke, za njih prihodnost? V mladosti, ko se zbuja strasti, čuje oče nad svojimi otroci in zatira vse to, kar bi utegnilo otrokom škodovati v prihodnosti, ako bi se temu privadili. Pri tem zatiranju pa je treba večkrat tudi ostrejših sredstev, treba je kazni in šibe. Kdo bi se drznil trditi, da je oni oče krut in neusmiljen, ako tepe otroke takrat, ko so šibe potrebni. Prišel bo čas, ko bodo otroci za vsak udarec svojim staršem hvaležni, prišla bo ura, ko bodo otroci spoznali, kako koristna jim je bila kazen in tedaj bi radi hvaležno poljubili prav ono roko, ki jih je nekdanj tepla. Tako dela tudi Bog. On je naš najboljši oče, ki iskreno želi, da postanemo večno srečni. Zato pa nam pomaga on s svojo milostjo, da si nabiramo z dobrimi deli neminljivih zakladov za nebesa. Ako pa On zapazi, da ne hodimo po poti čednosti, ki vodi v večno življenje, marveč po poti hudobije, ki vodi v pekel, tedaj prime za šibo in nas obiskuje s križi in težavami, da nas vsled tega privede nazaj na pravo pot. Prav to torej, kar bogokletno imenujejo hudobneži krutost in brezbriznost, prav to je pravemu kristjanu dokaz neskončnega božjega usmiljenja.

Vsak greh je nered, nered pa zasluži kazen. To kazen si naloži lahko človek sam z raznimi pokorili; toda kdo izmed grešnikov si pa naklada prostovoljna pokorila? S

križi in težavami, ki nas nadlegujejo, nam daje in ponuja Gospod priliko, da plačujemo svoj dolg. Bog v svojem neskončnem usmiljenju bi nam v večnosti rad prizanesel, zato nas kaznuje tukaj na tem svetu z boleznimi, uboštvom, zaničevanjem in preganjanjem. Kar bi imeli zadostiti z molitvami, miloščino in zatajevanjem, to zadosti Bog s trpljenjem, katerega nam pošilja. Hudo, katero moramo na tem svetu pretrpeti, pa ni le pokora za storjene grehe, je marveč tudi obramba, da ne pademo v nove grehe. Poglej n. pr. krasotico, ki zlorabi svojo lepoto v to, da zbuja v drugih prepovedane želje. Bog ji pošlje bolezen, lepota je minula. Morda se pritožuje nad božjo previdnostjo, toda pozneje bo prišla do spoznanja, da je bila vsled tega, ker ji je bila vzeta lepota, obvarovana raznovrstnih zapeljevanj. — Poglej bogatina, ki se poslužuje svojega bogastva v to, da streže svojim strastem. V tej ali oni nesreči zgubi celo svoje premoženje in postane berač. V prvem hipu se huduje morda nad Bogom, pozneje pa se začne vežbati v čednostih, za katere se v času blagostanja niti zmenil ni.

Pri nekaterih boleznih je vse na tem ležeče, da bolnik ne zaspi. Zato ga oni, ki ga ljubijo, suvajo in bijejo, da ne more zaspati. Tako dela — pravi sv. Avguštin — z nami Bog, ako smo v nevarnosti, da zaspimo smrtno spanje grešne brezbriznosti. On nam pošlje križe in bridkosti, a posledica teh je naše spreobrnjenje.

Sloveči Montegazza piše: »Bolest je šola nравnosti.« Mi pa lahko rečemo, da je trpljenje pogoj večnega veselja. Jezus sam nam je temu dokaz. Ko sta Zebedejeva sinova zaprosila Gospoda, da bi smela zasesti prve sedeže v njegovem kraljestvu, tedaj ju je vprašal: »Ali bosta mogla piti kelih, katerega bom jaz pil?« Pot, ki vodi v nebesa, je pot križa. Ljubimo torej križe in težave tega življenja in dosegli bomo večno veselje. »Vaša žalost se bo v veselje spremenila.« Amen.

Rev. Jos. Pollak.

Četrta nedelja po veliki noči.

Sv. Duh prepričuje svet greha, pravice in sodbe.

Dva imenitna dogodka omenja naš Zveličar v današnjem evangeliju. On govori o svojem vnebohodu in in prihodu Sv. Duha. Pojasnjuje nam, kako važna sta ta dva dogodka za apostole ter za ves svet. Važna sta za apostole; kajti Odrešenik pravi: »Bolje je za vas, da grem.

Zakaj, če ne odidem, ne pride Tolažnik k vam; če pa odidem, ga vam pošljem.« (Jan. 16, 7.) Kako važna sta ta dva dogodka za svet, nam pove tudi Zveličar sam, rekoč: »In ko pride on (Tolažnik), prepriča svet greha in pravice in sodbe: greha namreč, ker niso verovali vame; pravice pa, ker grem k Očetu, in me ne boste več videli; sodbe pa, ker je vojvoda tega sveta že obsojen.« (Jan. 16, 8—11.) Oglejmo si danes, kako važna sta ta dva dogodka za svet in premišljujmo, kako je Sv. Duh prepričal in še prepričuje svet greha, pravice in sodbe.

I. Sv. Duh je prepričal in še prepričuje svet greha. Kdo pa je, dragi v Gospodu, ta svet? Ta svet so Judje in pagani, ki niso hoteli verovati v Jezusa. Ta svet so vsi navidezni kristjani, ki so sicer krščeni, pa imajo prav malo ali nič vere. Ta svet so oni navidezni kristjani, ki verujejo samo one resnice sv. vere, ki prijajo njihovi grešni naravi. Ta svet so slednjič oni kristjani, ki sicer verujejo vse resnice sv. vere, nikakor pa ne živijo po teh resnicah. Vse te bo Sv. Duh prepričal greha. Poklical jih bo kot večni sodnik pred svoj sodni stol ter jim bo s svojimi deli dokazal, da so grešili. Sv. Duh bo prepričal svet greha. Kateri je pa oni greh, katerega bo Sv. Duh prepričal svet? Ta greh je greh nevere. Kljub temu, da je videl svet dela Jezusova, ni hotel verovati vanj, kljub temu, da vidi svet čudovito delovanje sv. Cerkve, noče verovati v njenega božjega Ustanovnika. Iz nevere pa, kakor piše sv. Avguštin, izvirajo vsi drugi grehi. Sv. Duh bo torej prepričal svet, da je v grehu živel, ker ni hotel verovati v Jezusa in živeti po njegovih naukih. Zdaj si pa oglejmo še tretje dejstvo, dejstvo, kako je Sv. Duh prepričeval svet greha in kako ga še dandanes prepričuje!

Dokler je naš Zveličar vidno bival na zemlji, hudobni svet ni hotel vanj verovati, in iskal je vseh mogočih izgovorov, da bi si pomiril svojo vest. Jezus je učil Jude večnih resnic, božje modrosti. A Judje niso hoteli verovati. Jezus jim je pokazal svojo vsega-mogočnost, delal je raznovrstne čudeže. A Judje tudi njegovim delom niso hoteli verovati. Po bridki, mučni smrti je Jezus častito vstal iz groba. A Judje so tudi vkljub temu čudežu vztrajali v svoji neveri. Kmalu po svoji smrti je šel Jezus v nebesa k svojemu Očetu ter poslal Sv. Duha, ki je na binkoštni praznik prišel nad apostole. Ta dogodek na binkoštni praznik so videli tisoči in tisoči v Jeruzalemu. Tisoč in tisoč ljudi je bilo zbranih na binkoštni praznik v Jeruzalemu in videli so priti Sv. Duha. V sv. pismu beremo to-le:

»Nanagloma vstane šum z neba, kakor bi zapihal silen veter in prikažejo se razdeljeni jeziki, kakor ognjeni, in po eden se vsede na vsakega izmed njih.« (Dej. ap. 2, 2. 3.) In kaj se je zgodilo? Kar so na zunaj izražala ta čutna znamenja, pod katerimi je prišel Sv. Duh nad apostole, to še je izvršilo v dušah Jezusovih apostolov in učencev. »In vsi se napolnijo s Sv. Duhom in začno govoriti v različnih jezikih, kakor jim je Sv. Duh dajal izgovarjati.« (Dej. ap. 2, 4.) V umu je apostolom in učencem Jezusovim dozorelo jasno spoznanje, kakšna je odslej njihova naloga; volja jim je napolnila moč neustrašnega poguma; srce jim je ogrel ogenj sv. vneme in navdušenja za Jezusa in njegovo delo. Apostoli in učenci so na binškoštni praznik prejeli takorekoč milosti zakramenta sv. birme, katerim so bile prideljene še posebne milosti daru jezikov, prerokovanja in delanja čudežev. Neuki galilejski ribiči so začeli govoriti v različnih jezikih, tako da so se množice začudile, rekoč: »Glejte, ali niso vsi ti, ki govore, Galilejci? In kako slišimo mi vsak svoj jezik, v katerem smo rojeni?« (Dej. ap. 2, 7, 8.) Priprosti, neuki galilejski ribiči so torej postali čudodelniki. Odkod ta nenavadna izpremema? Da ta izpremema ni človeško delo, je znano vsakomur, ki zna le nekoliko misliti. To izpremema je storil nad apostoli Sveti Duh, katerega jim je Jezus obljubil in tudi poslal. Če je pa mogel Jezus Sv. Duha poslati, je gotovo Bog, Bog pa more le resnico govoriti. Ker je torej Jezus mogel le resnico govoriti in učiti, zato smo dolžni verovati vse, kar je on učil. Vsak torej, ki ne veruje Jezusovih nauk, greši zoper Boga, njegovo modrost in resničnost. Na ta način je prepričal Sv. Duh svet greha nevere na prvi binškoštni praznik. A to prepričevanje je nadaljeval Sv. Duh do današnjega dneva in ga bo nadaljeval do konca sveta.

Jezus je šel sicer k Očetu, a njegovo odrešilno delo se še vedno nadaljuje pod vodstvom Sv. Duha. Nasledniki ubogih galilejskih ribičev hodijo tudi dandanes po svetu ter oznanjujejo v Jezusovem imenu večne resnice in tako vzvišene skrivnosti, da osramote vso modrost posvetnih učenjakov. Kdo jih uči teh resnic, kdo jim daje za njihovo apostolsko delo potrebne srčnosti? Kdo drugi, ako ne Sv. Duh? Veliko so si že prizadevali protivniki Jezusovi, da bi uničili veličastno zgradbo njegovih vzvišenih nauk. Preganjali so kristjane, mučili in morili na nečloveške načine. Vse to so delali, da bi zatrli Jezusovo kraljestvo na zemlji. Vse zaman! Jezusova Cerkev še vedno stoji in se še vedno širi med poganskimi narodi. Zakaj Sv. Duh vodi in razsvetljuje njene služabnike, škofe in mašnike, da niti za pičico ne odstopijo od vere, katero je nekoč oznanjeval Jezus po Judēji. Sv. Duh pa daje služabnikom sv. Cerkve

tudi pogum, da se ne ustrašijo nobenega nasprotnika. Sv. vera, sem rekel, se še vedno širi in v duhu prenavlja one, ki jo sprejmejo in po njej živijo. Zgledni kristjani prezirajo mainljive zaklade ter hrepenijo po večnih. Ne zmenijo se mnogo za posvetno čast, pač pa povsod iščejo časti božje. Ne marajo nasladnega življenja, pač pa ljubijo zatajevanje. Se ne bojijo ljudi, pač pa Boga. Ne vstrašijo se muk in trpljenja, pač pa greha. Dasi jih hudobni ljudje preganjajo, vendar ne kolnejo svojih preganjavcev, ampak molijo zanje. Vsakdo izmed nas ve, da to dela v dobrih kristjanih Sv. Duh. Res je, da je mnogo udov Jezusove Cerkve malo ali nič vrednih, pri katerih o krščanskem življenju ni duha, ne sluha. Res je pa tudi, da je na tisoče in tisoče tudi takih kristjanov, ki ljubijo krščansko čednost, ki svoje križe voljno nosijo, ki svojim sovražnikom velikodušno odpuščajo. Taki kristjani izpričujejo s svojim življenjem, da jih ne vodi posvetna modrost, ampak milost Sv. Duha. Vse to dela Sv. Duh z nauki, katere sv. Cerkev oznanjuje, in z zakramenti, katere Cerkev Jezusova vernikom deli. Vsakdo, ki pridno opazuje delovanje Sv. Duha v srcih Jezusovih vernikov, mora priznati: sv. kat. Cerkev je res božje delo, Jezus je res pravi Bog.

II. Sv. Duh ne bo prepričal sveta samo greha, ampak tudi pravice Kristusove. »Grem k Očetu.« (Jan. 16, 16.), je rekel Jezus sam. Te besede Kristusove bode Sv. Duh po apostolih in njihovih naslednikih ponavljal do konca sveta ter s tem izpričeval, da je Jezus pravičen. Sv. Duh bo pokazal, da je Jezus pravičnik, ki je šel k Očetu. Za življenja so Judje imeli Jezusa za krivičnika. Očitali so mu, da onečašča soboto, da kolne Boga. Kot krivičnik pa bi Jezus gotovo ne mogel iti k nebeškemu Očetu. Zakaj za krivičnike nimajo prostora v nebesih. Kristus pa je šel k Očetu. S tem je podal dokaz, da je tudi od Boga prišel in da je res Bog. On sam je rekel: »Nihče ne gre v nebesa, kakor kateri je prišel iz nebes, Sin človeški, ki je v nebesih.« (Jan. 3, 13.) To nam dovolj jasno pove, da je bil Jezus pravičen. On je šel v nebesa, ko je dovršil svojo nalogo na zemlji. Umrli je za nas ter je s svojo smrtjo plačal nebeškemu Očetu naš dolg, ter nas je otel večnega pogubljenja. Zakaj je še šel Jezus k Očetu? Jezus je šel k Očetu tudi zaradi tega, da je tudi nebeški Oče pokazal nad njim svojo pravičnost. Usmiljenje do grešnega človeškega rodu je privabilo Jezusa na zemljo. Veliko sočutje z nesrečnim človeškim rodом ga je nagnilo, da je stopil na oltar sv. križa. Vsled tega je bilo prav, da je včlovečeni Zveličar prejel od nebeškega Očeta primerno plačilo za vse to, kar je storil v odrešenje človeškega rodu. Sv. apostol Pavel piše tako lepo: »Tako mislite, kakor je

tudi Kristus Jezus, kateri, dasi je bil v božji podobi, ni tega štel za rop, da je Bogu enak, temveč se je sam v nič dejal, ko je podobo sužnja nase vzel, postal človeku enak in bil po podobi izkazan kot človek. Ponižal se je, ko je postal pokoren do smrti, in sicer do smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu podelil ime, ki je nad vsa imena, da se v Jezusovem imenu pripogibajo vsa kolena nebeščanov in zemljanov in podzemljanov, in da vsi jeziki izpričujejo, da je Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta.« (Til. 2, 6—11.) Tako je Sv. Duh izpričal pravičnost Kristusovo. Podobno bo izpričal Sv. Duh tudi pravičnost bogoljubnih vernikov. Vsi bogoljubni verniki, ki verujejo v Jezusa in živijo po njegovih vzvišenih naukih, se pred Bogom in vsem svetom izkažejo pravične. Taki čednostni kristjani so vredni večnega plačila in ga bodo nekoč tudi prejeli. Vera v Kristusa bode tudi nas, dragi v Gospodu, opravičila in poveljčala, ako bodemo po njej živeli. Zakaj Kristus pravi: »Blagor njim, ki niso videli, pa so verovali.« (Jan. 20, 29.) Da, blagor njim, ki verujejo v Kristusa, dasi ga ne vidijo, verujejo njegove nauke, katere on oznanjuje po svojih namestnikih! O takih kristjanih veljajo besede sv. Petra: »Vi ste pa izvoljeni rod, kraljevo duhovstvo, sveti narod, v last pridobljeno ljudstvo.« (I. Pet. 2, 9.)

III. Sv. Duh bo prepričal svet tudi s o d b e. Hudobni svet ima brez števila izgovorov, s katerimi bi rad opravičil svojo nevero, svoje pregrešno življenje. Toda zaman! Sv. Duh ga vedno prepričuje sodbe in pogubljenja. Iz vsega delovanja Jezusove Cerkve, ki jo vodi Sv. Duh, se kaže, da se izvršuje sodba nad nevernim svetom. S sodbo, ki je izrečena nad satanom, prepričuje Sv. Duh svet sodbe, Jezus je potrl vlado satanovo. »Bog je razorožil poglavarstva in moči, ter jih je očitno postavil v zgledovanje, ko jih je zmagoslavno peljal v njem (v Kristusu),« (Kol. 2, 15.), piše sv. Pavel. Kristus je omejil moč satanovo. Izgnal je satana iz src skesanih grešnikov, izganjal ga je iz obsedencev. A Judje so zaradi tega obrekovali Jezusa, češ, da »z Belcebubom, poglavarjem hudičev, izganja hudiče.« (Luk. 11, 18.) Zastonj je dokazoval Jezus farizejem in pismarjem nezmisljenost njihove trditve. Zastonj jim je pravil: »Vsako kraljestvo, ki je proti sebi razdvojeno, se razdene, in nobeno mesto in nobena hiša, ki je proti sebi needina, ne more obstati. Če pa satan izganja satana, je sam zoper sebe razdvojen. Kako naj obstane njegovo kraljestvo, ko pravite, da z Belcebubom izganjam hudiče?« (Mat. 12, 25—26.) Farizeji in pismarji so vztrajali v svoji trdovratnosti.

Po Jezusovem vnebohodu in prihodu Sv. Duha se je Jezusova vera vedno bolj širila in verni kristjani so

dobivali vedno večjo moč nad hudobnim duhom. Izgnjali so ga iz poganskih templjev, malikov in obsedenih ljudi. Te oblasti do hudobnega duha niso imeli samo apostoli, škofje in duhovniki, ampak tudi navadni verniki. S samim znamenjem sv. križa so izgnali satana iz obsedenca. Kraljestvo hudobnega duha je torej razdejano. Njegov vojvoda pa je obsojen, obsojen v pogubljenje.

Predragi v Gospodu! Kaj nas uči obsodba hudobnega duha? V tej obsodbi vidi vsakdo, ki ne živi po Jezusovih naukih, svojo lastno obsodbo. Vsakdo, ki ne veruje Jezusovih naukov in ne živi po njih, bo obsojen tja, kamor je obsojen hudobni duh. Sv. Avguštin piše: »Hudobni duh je obsojen v večni ogenj; te obsodbe bo prepričan svet, ker bo sojen po zgledu svojega vojvode, katerega je posnemal v njegovem napuhu in zlobnosti. Tej obsodbi ne odbeži nihče, ki je bil posnemovalec satanov. Večna Modrost pravi: »Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temveč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sina božjega.« (Jan. 3, 17. 18.) A jaz še pristavljam: sojen je tudi že oni, ki kljub svoji veri ne izvršuje v dejanju tega, kar veruje.

Dragi v Gospodu! Čemu sem vam danes o tem tako obširno govoril? To sem storil zato, da bi vam pokazal, da ne bo nihče, ki ne veruje Jezusovih naukov in ne živi po njih, opravičen. Vsled tega si pa vestno prizadevajmo v svojem življenju, da bodemo z živo vero verovali vse Jezusove nauke in da bodemo po teh naukih tudi živeli do svojega zadnjega zdihljaja! Amen.

P. Dionizij Dušej.

Peta nedelja po veliki noči.

O ugovorih zoper molitev.

Kakor daje skrbni oče, ki se odpravlja na dolgotrajno pot v tuje dežele, svojim otrokom mnogo lepih in resnih opominov, kako naj delajo in skrbe za korist in čast domače družine, tako je opominjal tudi naš Gospod Jezus Kristus pred svojim vnebohodom svoje učence. Podal jim je mnogo lepih naukov, ki so podlaga krščanskega življenja. V današnjem evangeliju beremo prav živ opomin k molitvi. Jezus jim je rekel: Doslej je bila vaša molitev le malo vredna, kajti ničesar niste prosili v mojem imenu. Pride ura, da vam ne bom več v prilikah govoril. Prosite, in boste prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno. — Kakor

je za naše zveličanje potrebna milost, prav tako nam je tudi potrebna molitev. Sv. Avguštin piše: »Mi verujemo, da nihče ne doseže zveličanja razen oni, katerega Bog pokliče. Nihče pa poklican ne dela za zveličanje razen oni, katerega Bog podpira; nikogar pa Bog ne podpira razen onega, ki moli.« In vendar jih je dandanašnji toliko, ki molitev popolnoma zanemarjajo. Ali ni neobhodno potrebno, da večkrat premišljujemo o molitvi? Zato pogledjmo danes ugovore, ki jih ima brezbožni svet zoper molitev.

Veliki sv. Avguštin primerja molitev z dihanjem. Lepše primere za potrebo molitve pač ni mogel najti ta veliki cerkveni učenik. Ako ne dihaš, ne moreš živeti, in ako ne moliš, si ne moreš ohraniti dušnega življenja. O potrebi molitve so bili prepričani narodi vseh časov in vseh krajev. V svojih pagodah, mošejah, templjih, pod milim nebom in v senci palmovih gajev so skušali ustreči tej svoji — rekel bi naravni potrebi. Kako pa to, da so vsi narodi čutili to potrebo? Od kod drugod, kakor od tod, ker so se zavedali lastne svoje nezmožnosti in so se čutili potrebne pomoči onega bitja, ki jih je iz nič ustvarilo in jih vzdržuje s čudovito svojo previdnostjo. Besede: »človek je prost, neodvisen in nikogar ne potrebuje« bile bi pač lepe, ko bi bile resnične. Toda, kadar potrkajo bridkosti na vrata naše hiše, kadar se ti dozdeva, da se je vse zavrtilo v tvoje pogubljenje, in kadar te ne morejo potolažiti ne prijatelji, ne najbližji tvoji sorodniki, tedaj čutiš potrebo zateči se z molitvijo v naročje neskončno usmiljenega Boga. Povej sam, ali nisi v takih trenutkih vsled molitve čutil neke skrivnostne moči, ki ti je dajala poguma in tolažbe? Kadar neumna žival trpi bolečine ali lakoto, tedaj cvili, tuli in zdihuje; ti neredni in nam nerazumljivi glasovi so molitev nespametnih bitij. Le človek naj bi bil torej edino bitje, katero naj bi ne smelo nikdar povzdigniti svojega glasu k Bogu? Črez plan zabrije suh veter, ki osuši cvetlice in rastline, da skoraj onemogle vklonijo svoje glavice; rosa pa jih zopet pokrepča, da se morejo zopet kvišku vspeti. Sleherni dan brijejo suhi vetrovi črez našo dušo in jo prete posušiti. Molitev je ona rosa, ki pokrepča cvetlice raznovrstnih čednosti; je rodoviten dež, ki pokrepča naše dobre sklepe; je solnce, ki razsvetljuje našo dušo, da more ona roditi dobra, za nebesa zaslužljiva dejanja.

Naša lastna pamet nas lahko prepriča o potrebi molitve. Mi smo ustvarjeni od Boga, nismo pa sami sebi prepuščeni, marveč Bog čuje nad nami in nas vlada s

svojo previdnostjo. Iz te odvisnosti pa izvira potreba molitve.

Najdejo se sicer ljudje, ki ne čutijo te potrebe, ljudje, ki žive takorekoč zgolj le živalsko življenje in pravijo: jaz ne znam moliti. Takega, ki to trdi, bi vprašal: Ali ne čutiš nobene potrebe, nobene želje, ki sega čez meje počutnega življenja, katero živiš? In ako si potreben miru, tolažbe, čednosti; ako se ti je bojevati z bridkostmi življenja in hudobijo ljudi, ako se čutiš nesrečnega, zapuščenega, ali ti ne pride tedaj kar nehote molitev na tvoje ustnice? Ali je bolnika mar treba učiti, kako naj prosi za zdravje? Ali je berača še treba učiti, kako naj te prosi, da ti gane srce? Ti, ki praviš, da ne znaš moliti, reci rajše, da imaš toliko potreb, da ne veš, kako bi začel moliti. Ali ti tvoja vest ničesar ne očita? Ali te ne vznemirja nobena strast? Ali ti ne greni noben križ tvojega življenja? Ako pri vseh teh potrebah in vseh svojih težavah vendarle še praviš, da ne znaš moliti, potem mi pa povej, v čem se razlikuje tvoje življenje od življenja živali?

Zopet drugi pravi: Bog pozna moje potrebe, ni tedaj treba, da bi jih s svojo molitvijo razodeval. — Res je, da Bog vé za naše potrebe, ker je vsegaveden; ker pa je on dal človeku razum in prosto voljo, zato hoče, da človek sodeluje in moli, hoče, da prosimo in na ta način spoznamo svojo nezmožnost in svojo potrebo.

»Bog je previsok in premogočen, da bi se on za naše potrebe zmenil.« Kaj porečemo na ta bogokletni ugovor? Ako nas je Bog kljub svoji mogočnosti ustvaril, bo gotovo tudi rad poslušal naše prošnje. Res je, da je človek nekaj nezatnega v primeri z Bogom, vendar pa je človek krona vsega vidnega stvarstva, in da bi človeka rešil, se je celo Sin božji učlovečil. Ako pa je Bog toliko storil za nas, se bo gotovo tudi za naše prošnje zmenil.

»Molil sem, pa nisem bil uslišan.« — Na ta ugovor nam odgovarja že sv. Jakob, rekoč: »Prosrite in ne sprejmete, ker slabo prosite.« Morda prosimo kaj takega, kar bi bilo naši duši v kvar in v škodo. V svojih molitvah moramo najpoprej iskati nebeškega kraljestva in njegove pravice, časne reči pa smemo iskati le, ako je to naši duši v zveličanje. Slabo prosimo, ker prosimo pogostokrat v stanu smrtnega greha. Kako hočeš, da bi te Bog uslišal, dokler si ti njegov sovražnik. Nadalje slabo molimo, ker nam manjka ponižnosti, zaupanja in vztrajnosti. Posnemajmo v svojih molitvah ženo Kananejko, ki se je z najglobokejšim ponižanjem približala Jezusu Kristusu, da bi od njega izprosila zdravja za svojo hčer. Ko-

liko zaupanje je stavila ta žena v Sinu božjega. Ko je Jezus poizkušal njeno vero in je ni hotel takoj uslišati, ta žena toliko časa ni nehala prositi, dokler ni bila čudežno uslišana. Posnemajmo ta lepi zgled res stanovitne molitve.

Molitev je potreba našega srca, je zapoved in je naša tolažba. Kdor te potrebe ne čuti, se ne zaveda svojega doštovanja in se dela neumni živali enakega. Mi pa smo tudi kristjani in kot takim nam je molitev ukazana, ker brez molitve ne dobimo k zveličanju potrebnih milosti. Kdor noče moliti, se noče zveličati. Ako si žalosten, ako te tarejo bridkosti, moli in potolažen boš; ako te nadlegujejo izkušnje, moli in premagal jih boš.

Rev. Jos. Pollak.

Križev teden.

„Očenaš“ nas uči prav moliti.

I.

Katekizem ima za nas silno važno vprašanje: »Ali smo vselej uslišani, kadar molimo?« Odgovor na to vprašanje se glasi: Vselej smo uslišani, kadar prav molimo. Najbolj važna je v tem odgovoru besedica »prav«. Zato je tudi za nas najbolj potrebno, da zares prav molimo.

Da prav molimo! Oh, ko bi znali! Ko bi nam kdo povedal, kako naj molimo, da bomo prav molili! Ker bi rad prav molil, zato ti hočem imenovati prav dobrega učitelja, ki te vedno spremlja in te vedno uči prav moliti. Imenuje se »Očenaš«.

V naslednjih treh dneh ti hočem pokazati, kako nas »Očenaš« uči prav moliti. Katekizem pravi: Prav molimo, kadar prosimo za kaj takega, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje, kadar molimo v imenu Jezusovem, kadar molimo pobožno, ponižno, zaupno, vdano v voljo božjo in stanovitno. Vse te pogoje moraš izpolniti, pa boš prav molil.

Za danes preišljujmo prvi del tega odgovora in pogledjmo, kako nam »Očenaš« pomaga izvrševati ta pogoj prave molitve.

1. Znano ti je, da ima »Očenaš« sedem prošenj. Teh sedem prošenj ti hočem razdeliti v dva večja oddelka: prve tri prošnje obsegajo vse, kar pripomore k večji časti božji, v drugih štirih prošnjah pa izročiš pred božji prestol skrb za svoje zveličanje.

Prva prošnja Gospodove molitve te opominja na čast, ki si jo dolžan izkazovati samo Bogu: Posvečeno b o d i t v o j e i m e ! O, naj bi ves svet izkazoval dostojno čast trikrat svetemu Bogu! O, naj bi zlasti Gospodovi dnevi, nedelje in prazniki, oznanjevali edino le čast božjo! Vsi verniki naj s svojim življenjem pokažejo, da so vredni lepega imena kristjani, Kristusovi učenci! O, da bi vsaj jaz, da bi vsaj moja hiša izvrševala to, česar vsak dan tolikrat prosi, da bi z molitvijo in z dejanjem služila Gospodu!

»Očenaš« ti govori o božjem kraljestvu. Bog je kralj in vse stvarstvo je njemu podložno. Ali ravno tisti, ki bi mu morali najbolj služiti, se mu najbolj upirajo; to so ljudje. Napuh življenja, poželjenje mesa in poželjenje oči, to so trije sleparji, ki odvrčajo veliko ljudi od svojega Boga. Ti pa moliš: » P r i d i k n a m t v o j e k r a l j e s t v o . « Pridi in vladaj vsakega izmed nas, pridi, pomnoži našo vero, potrdi naše upanje, podžigaj našo ljubezen, da ti bomo čimdalje bolj služili, da bomo le tvoji, edino tvoji!

Koliko narodov še tava po smrtni senci nevere in poganstva! Žetev velika, delavcev pa tako malo. Ti pa zopet moliš: » P r i d i k n a m t v o j e k r a l j e s t v o . « Razširi svojo sv. Cerkev na zemlji, obudi v naših srcih ogenj ljubezni do tistih sirot, ki te še ne poznajo, obudi tudi med nami misijonskega duha, da bomo podpirali razširjenje sv. Cerkve z vsemi svojimi močmi. Daj, da zopet zrastejo med nami možje, ki bodo kakor nekdanj škof Baraga, kakor Ignacij Knoblehar, šli za čast tvojega kraljestva med nevernike. Zlasti pa nam daj, da bomo tudi med svojimi domačimi z besedo in z zgledom utrjevali tvoje kraljestvo, sv. Cerkev; naj ne bomo kakor suhe veje na svetovnem drevesu sv. kat. Cerkve.

Popotniki smo na zemlji, drugi za drugim jo zapuščamo. Kam bomo šli? V hišo večnosti. Večnost je pa dvojna, srečna in nesrečna. In zopet moliš: » P r i d i k n a m t v o j e k r a l j e s t v o . « Sprejmi nas v srečno večnost, daj nam po kratkem zemeljskem življenju drugo brezkončno življenje, v katerem bo pravični popolnoma srečen, sprejmi nas v sveta nebesa.

» Z g o d i s e t v o j a v o l j a , k a k o r v n e b e s i h t a k o n a z e m l j i . « Kako prijetno je v hiši, kjer se otroci ravnajo po volji svojih staršev. Mi vsi smo otroci enega O č e t a , čigar dom so sveta nebesa. Najvišji ukaz angelom in svetnikom se glasi: Bog hoče. Naj bi tudi zemeljska družina izpolnjevala voljo božjo, zapovedi božje. Kako prijetno bi bilo potem na zemlji!

Zemlja nosi žalostno ime: dolina solz. Koliko hudega, koliko gorja je že bilo na zemlji, koliko ga bo še. Bog ob-

iskuše svoje z dobrotami, pa tudi z bridkostjo. Ali vedi, Bog zna tudi po hudih potih voditi človeka do dobrega konca. Strašna nesreča je Adamov greh, a dal nam je okusiti tako sladek sad ljubezni božje, Odrešenika. Hudo je bilo pri srcu mlademu Jožefu, ko so ga bratje prodali v Egipt, v žalosti se je topilo očetovsko srce očaka Jakoba, ko je objokoval svojega najljubšega sina; nad obema pa je plavalo previdno božje oko. Jožef doseže v Egiptu najvišjo čast, oče Jakob se poda k njemu in prebiva v egiptovski deželi, kjer ni lakote. Bog vodi človeška pota, vodi jih po svoje, vodi skozi jok in solze; ti pa ne pozabi, da ti sv. Pavel kliče: Tistim, ki ljubijo Boga, služi vse k dobremu. Zato zaupaj tudi sredi nadlog, zaupaj vedno trdno in otroško v božjo previdnost, ki ti hoče vselej le dobro, in nikar ne toži o božjih naredbah.

2. Kaj pa boš prosil za svoje izveličanje? Bogastva, sreče, časti...? Gospod te v svoji molitvi uči drugače. Poslušaj prvo prošnjo: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh.« Kakšen je ta kruh, ki ga prosiš? Kruh življenja je, ki ga uživaš, kadar pristopaš k angelski mizi. Kruh resnice je, ki ti ga lomi sv. Cerkev, kadar ti oznanjuje besedo sv. evangelija, besedo Gospodovo. In ker živiš začasno na zemlji, ker je nujno potreba, da na zemlji preživljaš sebe, in če imaš družino, tudi svojo družino, po poštenih potih, zato prosiš tudi vsega, kar potrebuješ za svoje začasno bivanje na zemlji: zdravja, stanovanja, obleke, hrane...

Na zemlji nisi sam. Vedno in vedno imaš dosti opravka z drugimi ljudmi. To ni ravno najbolj prijetno. Enemu ustrežeš, drugemu se zameriš. Eden ti je všeč, za drugega ne maraš. Eden te ima rad, drugi te sovraži. Kaj ti je storiti, da jo boš srečno izvozil? Poznati moraš odpuščenje, prizanašanje, potrpljenje. Zopet ti prigovarja Gospod: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom.« »Odpusti« — hoče reči Gospod, odpusti, ker tudi ti potrebuješ odpusčenja. Tebe žalijo ljudje, ti, o človek, pa žališ mene, svojega Boga. Jaz sem ti pripravljen odpustiti, če boš tudi ti odpustil svojim sobratom. S kakršno mero boš meril, s tako se ti bo odmerilo. Odpusti vsem vse, kar so ti storili hudega in jaz ti bom odpustil. Odpusti, pravim, ne pozabi. Le spominjaj se, kako te je pekla storjena krivica, in vedi, da mene še bolj pečejo grehi, s katerimi me ti žališ.

»In ne vpelji nas v skušnjava.« Kako potrebna prošnja za vsakega, ki se v resnici zaveda svoje slabosti. Skušnjava sama ni še greh, tudi še nisi grešnik, če te skušnjave napadajo, pač pa je skušnjava pot, ki te lahko pripelje v greh. Treba se ji je ustaviti, upreti. Ali kako? Za

to treba drugačnih moči kakor so naše telesne moči. Duševnih moči je treba, trdne volje je treba. Ali tudi duševne moči so slabe. Revez človek, če bi mu Bog ne pomagal! Zato skrbiš za svoje izveličanje, če prosiš: In ne vpelji nas v skušnjavo. Obvaruj nas skušnjav, ali daj nam vsaj milost, da bi jih premagali.

Nazadnje pa prosiš: »Reši nas hudega.« Kaj je hudo? Katekizem odgovarja: Hudo ali edino pravo zlo je to, kar je zoper božjo postavlo, namreč greh. Reši nas hudega; s tem hočeš reči: varuj nas greha, zlasti še smrtnega greha. Stoj nam ob strani, pošlji svojega angela, vzbudi našo vest, da bomo varni pred smrtnim grehom. Varuj nas tudi pred nasledki smrtnega greha, varuj nas pred grozno nesrečo večnega pogubljenja. Zase si nas ustvaril, tvoji smo, tvoji hočemo biti, ne dovoli, da pride duša, ki si jo ustvaril po svoji podobi, v kraj večnega pogubljenja.

Mi ljudje poznamo še več hudega: nesrečo, revščino, žalost, trpljenje ... Kaj pa je s temi časnimi težavami? Bog že ve, zakaj nam jih pošilja. Tukaj tepe, tukaj kaznuje, tukaj nas poskuša, da bi lahko enkrat, v večnosti, dal lepše in bogatejše plačilo. O Bog, če so časne poskušnje dobre in potrebne za naše zveličanje, le pošlji nam jih, le še več, le še več! Ali slabotni ljudje smo, vsak udarec nas tako boli, vsaka nadloga nas tako potare, Gospod, če bi imeli obupati, če bi radi tega postajali maloverni, Gospod, reši nas hudega, usmili se nas.

Prav molimo, kadar prosimo za kaj takega, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje. Kje najdeš lepše navodilo za tako molitev kakor ravno v Gospodovi molitvi. Glej, kako Gospod zate skrbi, kako te lepo uči prav moliti. Ali bi ne hotel biti njegov učenec! Odgovori: Zgodi naj se! Amen.

II.

Ali si kdaj poslušal, kako sv. Cerkev sklepa svoje molitve? Včasih pravimo ob sklepu molitve kratko: Po Kristusu, Gospodu našem. Daljši sklep se glasi: Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti Svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj.

Kaj nam hoče sv. Cerkev s tem pokazati, je jasno. Kdor hoče od Boga kaj doseči, naj se obrne k njemu v imenu Jezusovem. Saj smo to resnico slišali pred par dnevi: »Resnično, resnično, povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.«

Kdaj pa molimo v imenu Jezusovem? V imenu Jezusovem molimo, kadar se pri molitvi sklicujemo in zanašamo na zasluženje Jezu-

s o v o. Brez mene ne morete ničesar storiti, govori Gospod; torej tudi moliti ne moremo brez njega, brez ozira na njegovo zasluženje. In zopet je Gospodova molitev naš najboljši govornik, ki nam govori od prve do zadnje prošnje: To, za kar ti prosiš, vse to je Jezus Kristus storil v svojem življenju, vsaka prošnja ti glasno govori o njegovem zasluženju pred Bogom.

1. Kdo je tisti, ki je največ storil v proslavo božjega imena? Kdo je ob koncu svojih dni lahko rekel z najmirnejšim srcem: Poveljčal sem te na zemlji! In zopet: Tvoje ime sem razodel ljudem, ki si mi jih dal od sveta! Vse njegovo javno delovanje, vse njegovo skrito življenje v Nazaretu; od jaslí do groba se trudi edino za proslavo božjega imena. Svet skoroda ni več poznal pravega Boga, tema nevere in paganstva je pokrivala zemljo, ko je v Palestini živel in deloval za proslavo božjega imena včlovečeni Sin božji, Jezus Kristus. Ni se strašil truda, ne težav, ne utrudno oznanjuje in razširja čast in slavo božjo. Zdaj pripoveduje Nikodemu v nedopovedljivi ljubezni božji, ki ga je poslala na svet zato, da bi bil svet po njem zveličan, in zopet uči Samaritanko, da Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo moliti v duhu in v resnici. Farizejem govori o svojem nebeškem Očetu, in svojim učencem pripoveduje o njem. »P o s v e č e n o b o d i t v o j e i m e ! O č e , g l e j , k a j j e t v o j e d i n i S i n s t o r i l z a č a s t i n s l a v o t v o j e g a i m e n a . Z a t o t e p r o s i m : p o g l e j n j e g o v o n e s k o n č n o z a s l u ž e n j e , i n p o m a g a j m i ! «

2. Jezus se trudi, da bi prebival v naših srcih. Kdo ne pozna njegovih besed: »Ako me kdo ljubi, bo moje besede izpolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.« Jezus se trudi za svoje kraljestvo v tvojem srcu, — koliko zasluženja zopet v tem ponižanju! — kaj boš pa ti storil? Ali boš klical z Judi: »Nočemo, da bi ta vladal nad nami!«

Ne da se povedati, koliko je storil Jezus z a r a z š i r j e n j e s v . C e r k v e . Jezus je njen ustanovnik, s tem je povedano več kot dovolj. Njegova zadnja skrb na zemlji je razširjanje sv. Cerkve. »Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.« Tako se glasi njegovo zadnje naročilo na Oljiski gori. Da, kar ločiti se ne more od sv. Cerkve. In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Če ima pa Jezus tako skrb za kraljestvo božje na zemlji, koliko bolj skrbi šele za večno božje kraljestvo v nebesih. Za vse je prišel na svet, vse hoče imeti pri sebi:

Oče, hočem, da bodo tisti, ki si mi jih dal, tudi z menoj tam, kjer sem jaz.

3. Od svoje mladosti sem je Jezus izpolnoval v oljo božjo. »Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta,« razlaga že v zorni mladosti Mariji in sv. Jožefu voljo božjo. »Moja jed je, da storim voljo tega, ki me je poslal,« pripoveduje svojim učencem. In zopet govori Judom: »To pa je volja Očetova, ki me je poslal, da od vsega tega, kar mi je dal, nič ne izgubim.« Očetova volja mu je vse, mu je začetek in konec njegovega delovanja. Ker njegov Oče želi, zato gre tudi v smrt: Da svet spozna, da ljubim Očeta in tako delam, kakor mi je Oče zapovedal.

Tudi našemu Gospodu ni bil prihranjen kelih bridkosti. Vrt Getzemani je sprejel vase krvave kaplje njegovega potu, tiha noč pa je poslušala njegovo prelepo molitev vdanosti v božjo voljo: »Oče, ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.

Za čast božjo je Jezus zares veliko storil. Kako velik zaklad zasluženja imamo tukaj, kako lahko se pri slednji prošnji »Očenaša« sklicujemo na zvrhano in prenapolnjeno mero njegovega zasluženja.

Jezus je pa delal tudi za zveličanje človeškega rodu. Torej zopet nova mera njegovega zasluženja!

4. Sv. Janez pripoveduje v šestem poglavju svojega evangelija, kako je Jezus nasitil v puščavi pet tisoč mož, kako je torej imel srce za časne potrebe ljudstva. Pa ne samo takrat, kolikokrat je pokazal svojo ljubezen za trpeče človeštvo! Duša je pa imenitnejša kakor telo, zato tudi Jezus gleda še bolj na dušne potrebe. Koj po čudežnem pomnoženju kruha, samo en dan je vmes, začne Jezus govoriti o drugem in drugačnem kruhu, o kruhu, ki daje večno življenje. Jezus ni prišel pomagat samo v časnih potrebah ljudstvu, njemu je bolj na srcu srečna večnost človeškega rodu.

Prišla je zadnja večerja. Tam prične Jezus lomiti tisti čudodelni kruh, k r u h ž i v l j e n j a, kruh, ki ga lomi sv. Cerkev do danes in ga bo lomila, dokler bo na svetu kakšen katoliški duhovnik.

Koliko ljudi je obvaroval ta čudodelni kruh, koliko jih je pripeljal k mizi večnega blaženstva! Prijatelj moj! Ali ni Kristusovo zasluženje neskončno? Poslušaj četrto prošnjo Očenaša in odgovor ti bo jasen.

5. »O d p u š č e n i s o t i t v o j i g r e h i.« Kolikrat je Jezus govoril te besede! Večjidel njegovih čudežev spremlja odpuščanje grehov. Ena zadnjih njegovih besedi je beseda odpuščanja, in prva njegova beseda po vstajenju je zopet beseda odpuščanja: »Mir vam bodi! . . . Komur boste grehe odpustili, so jim odpušteni . . .«

Usmiljenja prosiš usmiljenega Boga, Jezus sam ti to naroča. Želi pa, da si tudi ti usmiljen, da tudi ti odpuščaš. Ali delaš tako, ali odpuščaš bližnjemu? Odpuščaš — pa kako težko! Pa kako nerad! Toda Jezus ti kaže s svojim zgledom in njegov zgled živi še danes. Po njegovem zgledu je ravnal sv. Štefan, po njegovem zgledu ravna sv. Cerkev skozi vsa stoletja. »Kolnejo nas, mi jih pa blagoslovljamo; preganjajo nas, in prenašamo; preklinjajo nas, in molimo,« je pisal sv. Pavel Korinčanom in to njegovo delo ponavlja vojskujoča Cerkev do današnjih dni, ponavlja zato, ker ima pred sabo svetli vzgled Jezusa Kristusa. O velikost zasluzenja! Komu bi jo primerjal! Ne najdem zgleда! Kristusovo zasluženje nima primere.

6. Ali ti je znano, da je hudobni duh celo Jezusa skušal? Seveda ti je znano; saj slišiš ta sv. evangelij vsako leto enkrat, prvo postno nedeljo. Čemu je hotel biti Jezus skušan, čemu sv. Cerkev leto za letom ponavlja to zgodbo? Tebi v tolažbo, tebi v pogum. Jezus je dovolil, da ga hudobni duh skuša, da tudi ti ne obupaš radi preobilnosti skušnjav, Jezus premaga skušnjave, da tebi pokaže pot iz skušnjav, premaga jih z božjo besedo; glej tudi ti se moraš k Bogu obrniti, če hočeš zmagati. Jezus se ne mudi v skušnjavi, precej pri prvem napadu jo zavrne in premaga; tudi ti se v skušnjavi nikar ne mudi.

Veliko je število izvoljenih, ki so hodili po zemeljski puščavi skozi viharje skušnjav. Danes so doma, pri Očetu v nebesih in angeli jim strežejo. Ali bi bili zmagali brez živega zgleда Jezusovega, brez njegove pomoči! O visokost zasluzenja!

7. Jezus je prišel na svet, da zmaga greh in da nas reši najhujšega: večnega pogubljenja. Vse, kar je storil, delal, govoril, trpel, vse vodi k temu končnemu namenu. In storil ni malo. Le vzemi v roke zgodbe sv. pisma nove zaveze, beri in preišluj, in zopet beri in preišluj, kaj je storil Jezus zate! Ali naj ti podrobneje naštevam! Ni treba. Saj je vsak cerkveni praznik Gospodov, saj je vsaka daritev sv. maše živa pridiga o tem predmetu.

Neizmerno mnogo je storil Jezus Kristus, da nas je rešil najhujšega, storil je tudi zato, da nam osladi grenkost časnega trpljenja. Jezus ni iskal sebe in svojih ugodnosti, iskal je le tebe in tvoje sreče tu in tam.

Predragi! Poglej še enkrat vseh sedem prošenj Očenaša. Včeraj smo spoznali, da nas uči prav moliti, ker prosimo v njem za to, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje. Danes pa vidimo, da je Očenaš tudi živa in glasna pridiga o Jezusovem zasluženju za nas.

»Prosrite v mojem imenu,« govori Jezus. Prosimo! Zakaj bi ne! Saj nam molitev sama pomaga, sama pride na pomoč naši nevednosti. Prosimo! Zaklad Jezusovega zasluženja je tako velik, tako bogat, da ga ne bomo izpraznili ne mi, ne naši nasledniki do sodnjega dne. Amen.

III.

Še enkrat si oglejmo Gospodovo molitev, da se naučimo prav moliti. Prav moliti, je velika, pa vendar preprosta umetnost, in kdo bi se te umetnosti ne naučil rad!

Ena največjih slabosti pri naših molitvah je, da ne znamo prav moliti. In zakaj ne znamo? Zato, ker 1. nič ne mislimo na molitev: Besede izgovarjamo zato, ker smo se jih tako naučili. In tako je naša molitev prazna, brez misli, kakor telo brez duše. 2. Smo pa pri molitvi preveč oblastni. Mi se pri molitvi obnašamo, kakor bi bili mi gospodarji, Bog pa naš hlapec, ki mora vedno to delati, kar mi ukazujemo, ki mora poznati že vse naše želje in se po njih ravhati. »Če ne bom do tega in tega dne uslišan, pa ne bom več molil,« govori in sklepa včasih človek, uboga zemeljska stvar.

V tej naši slabosti nam pa pomaga Očenaš, ker nas uči moliti:

1. pobožno in ponižno,
2. zaupno, vdano v božjo voljo in stanovito.

1. Pobožno molimo, pravi katekizem, kadar pri molitvi mislimo na Boga in se kolikormogoče varujemo raztresenosti.

Koj s prvimi besedami nas Očenaš popelje k Bogu: Oče naš, kateri si v nebesih. In notri do konca nas obdrži pri tej misli. Prošnje so različne; čast božjega Imena, božje kraljestvo, božja volja, naše vsakdanje potrebe za dušo in za telo. Ali kakor so prošnje različne, tako jih veže ena sama vez, in ta je Bog. Bog naj stori, Bog naj nas usliši, kar želimo in kar prosimo. Tako te hoče Gospodova molitev obvarovati razmišljenosti in raztresenosti, pove ti veliko misli in želja, a vse imajo eno pot, pot k Bogu.

Ponižno molimo, kadar se pri molitvi spominjamo svoje slabosti in grešnosti.

Ali ne ravna tako Očenaš? Le poglej zlasti zadnje prošnje Gospodove molitve: Odpusti nam naše dolge . . . , ne vpelji nas v skušnjava, reši nas hudega. Kje je tukaj sled po kaki ošabnosti? Kje najdeš tu sledi farizejske bahavosti: Bog, zahvalim te, da nisem tak, kakor drugi ljudje? Tak stojiš pred Bogom, kakršen si: grešnik, poln

slabosti, poln skušnjav, nagnjen k hudemu. Tak stojiš pred Bogom in prosiš ga usmiljenja in pomoči.

Tako je prav. Spoznajmo, kaj smo. Spoznajmo to tudi pred Bogom, trikrat svetim. Svet je Bog, neskončno svet, on sovraži vse hudo, pa je tudi usmiljen, neskončno usmiljen; potrtega in ponižanega srca ne bo zavrgel.

2. Z a u p n o molimo, kadar zatrdno pričakujemo, da nas Bog usliši.

K zaupanju nas opominja že prva beseda Gospodove molitve: Oče. Kakor se otrok v nevarnosti zateče k svojim staršem, kakor so takrat otrokove prve besede: oče, mati! kakor otrok najbolj zaupa na očetovo in materino pomoč, tako ravnajmo tudi mi. Obračajmo se k Bogu, ker je naš Oče!

Oče otroka usliši, če ga le more. Pride pa tudi čas, ko ga ne more, noče uslišati. Ali naj oče usliši otroka, če ga prosi za puško, samokres, za drugo nevarno orožje? Ali naj oče usliši sina in mu da denarja, da gre v gostilno, kjer je na dnevnem redu boj in nož, kjer se zbira seme satanovo, hudobni in zapeljivi svet? Oče preveč ljubi svojega otroka, da bi mu uslišal tako prošnjo. Ali ne, oče?

Bog usliši tvojo prošnjo, če jo le more. Če je pa bolje zate, da je ne usliši, se nikar ne huduj. On je vseveden, on skrbi tudi za to, kar tebi še na misel vselej ne pride, skrbi za tvojo večnost. — Vzame ti otroka, ki ga srčno ljubiš. Zakaj? Ljubil si ga morda napačno, vse si mu dovolil. Tvoja ljubezen bi bila tebi in njemu v pogubo. Bog ti ga je vzel, da dvigne tudi tebe od zemlje k nebesom, od stvari k Stvarniku.

Takih-le vsakdanjih zgledov imaš cele kupe. Bog je tvoj Oče, ljubi te, in ne usliši te, ker te preveč ljubi. Pri vsaki nezgodi, ki te bo zadela, misli na to in čimbolj boš to premišljeval, toliko bolj boš z zaupanjem klical: Oče naš, kateri si v nebesih.

V d a n o v v o l j o b o ž j o molimo, kadar popolnoma prepuščamo najsvetejši volji božji, kdaj in kako naj nas usliši.

Očenaš je molitev, ne ukaz, prošnja, ne povelje. Kdaj naj Bog te prošnje usliši, prepuščamo popolnoma njemu. Kako naj Bog te prošnje usliši, to je njegova stvar. Prošnje v Očenašu se ozirajo bolj na oni svet kakor na tega, ravnajo se po Gospodovem navodilu: »Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo navrženo.«

Tako se učiš vdanosti v voljo božjo. Ena prošnja pa še posebej o tem govori: »Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih, tako na zemlji!« Božja volja naj se zgodi, ne

naša. Božja volja naj se na zemlji tako izpolnuje, kakor v nebesih. Vse, kar se v nebesih zgodi, je po božji volji. Tam se nihče ne vpira Bogu. Naj bi bilo tako tudi na zemlji!

Stanovitno molimo, kadar ne nehamo moliti, četudi nas Bog precej ne usliši.

Poglejmo, kako nas Očenaš priganja k stanovitnosti. Kdaj ga molimo? Vsak dan. Kje ga molimo? Poglej, koliko molitev in pobožnosti imamo, da se v njih ponavlja Očenaš! Rožni venec, litanije, sv. križev pot, ura molitve pred sv. Rešnjim Telesom. Kadar mašnik moli svoje vsakdanje molitve, ki jim pravimo »brevir«, jih začinja z Gospodovo molitvijo. Celo daritev sv. maše spremlja ta molitev. Še več: Med obrednimi molitvami velikega petka utihnejo vse navadne mašne molitve, Očenaš pa ostane. Ko prinesejo otroka k sv. krstu, moli mašnik z botri vred Gospodovo molitev, in Očenaš je zopet molitev, s katero se svet poslovi od mrliča v grobu.

To ponavljanje Očenaša nas spodbuja k stanovitnosti v molitvi. O, le stanovitno molimo. V dnevih veselja in v dnevih tuge, v sreči in v nesreči molimo.

Molimo! Gospodova molitev naj pa nas uči prav moliti. Vsak dan jo molimo; kako pripravna je za to, da je naša učiteljica. Če se bomo prizadevali tako moliti, kakor smo se učili v teh dneh, potem bodimo prepričani, da božji blagoslov ne bo izostal.

Kaj pa, če ne bomo uslišani, za kar prosimo? Nič ne de. Mi prosimo zemeljskih dobrot, Bog pa nam pripravlja nebeške darove. Prišel bo dan, ko bomo spoznali, da nas je Bog bolj ljubil kakor mi sami sebe ljubimo. In ta dan je blizu. To bo dan, ko boš v nebesih v družbi nebeških duhov prvič nagovoril svojega Boga: Oče naš, kateri si v nebesih! Amen.

J. Langerholz.

Kristusov vnebohod.

Spomin na nebesa polajša naše težave.

In Gospod Jezus, ko je bil izgovoril, je bil vzet v nebesa in sedi na desnici božji. Mark. 16. 19.

Še štirideset dni po svojem vstajenju je naš Gospod in Zveličar svoje apostole in učence učil in v veri potrjeval, ko pa je štirideseti, današnji dan nastopil, jih je zadnjikrat obiskal in jim še nekatere nauke v srce vtisnil. Nato pa jih je začel na slovo pripravljati, jih tolažiti, in naposled jim je še Sv. Duha obljubil. In ko se je bilo to zgodilo, jih je s seboj na Oljisko goro vzel, ki je bila prav

lepa gora s tremi vrhi majhne pol ure od Jeruzalema daleč. Ondi je še enkrat prav prijazno od njih slovo vzel, jih pozdravil in z raztegnjenimi rokami blagoslovil, potem pa se je prikazal svetel oblak, kateri ga je obsenčil in proti nebesom povzdignil.

Njegovi apostoli so neprenehoma s svojimi očmi za njim gledali in pobožno premišljevali izvoljeno deželo, v katero se je zdaj njihov Učenik podal in v katero bi imeli tudi oni priti, da dosežejo obilno plačilo za vse preganjanje in trpljenje tega sveta. In to premišljevanje nebes je njihovo srce tako močno vnelo, da so bili pripravljene sv. evangelij po vsem svetu oznanjevati in zanj vse, tudi grenko smrt pretrpeti.

Glejte, ljubi kristjani! tako moramo tudi mi v svojih nadlogah in v svojem trpljenju oči, roke in srce proti nebesom povzdigovati, in naše težave bodo polajšane in naše srce bo potolaženo. To bo zapopadek mojega današnjega govorjenja.

Prav resnično govori sv. Avguštin: »Ako želiš, da bi se ti delo lahko zdelo, tedaj pomisli na plačilo, ki ti je obljubljeno.« Da je to res, tega nas prepriča vsakdanja izkušnja, zakaj dostikrat najbolj težavna dela storimo samo za to, ker se nam dobro plačajo. — Kmet se v potu svojega obraza veliko trudi, ker v njegovih prsah živi veselo upanje, da bo njegova pridnost z bogato žetvijo in dobro letino poplačana. — Kupec zapusti svojo hišo, prijatelje, ženo in otroke, in svoje življenje v velike nevarnosti postavlja samo zato, ker misli, da bo veliko dobička pridobil. — Delavec rad prestoji vročino poletnega ali mraz pozimskega dneva in žejo in lakoto voljno trpi samo zato, da bi si mogel kaj zaslužiti in si svoje življenje ohraniti. Z eno besedo: nobeno delo ni tako težko, da ga ljudje ne bi storili, če imajo le upanje, da bodo lepo plačilo zadobili.

Če pa že upanje časnega dobička tolikanj pri nas zamore, da nam vsa naša dela polajša, koliko več zamore misel na neizmerno plačilo v nebesih naše srce za dobro vneti. Zakaj naredimo samo primero med plačilom tega sveta in med plačilom božjim, in videli bomo, kako nezanesljivo in goljufno je plačilo sveta, zavoljo katerega pa vendar ljudje toliko težav nase vzamejo. — Koliko se muči kmet, da bi svoje kašče z žitom in svoje sode z vinom napolnil, in kolikokrat mora s solzami v očeh gledati, kako toča ali druga nesreča vse njegovó upanje naenkrat pokonča! — Kupec toliko zavoljo posvetnega dobička pre-

stoji, pa vendar mora velikokrat videti, da kupljeno blago v nesreči na nič pride ali mu ga hudobni ljudje ukradejo. — Delavec se vse svoje dni trudi in strada, misleč, da bo svoj zaslužek v miru užival, ali nevarna bolezen ga položi na smrtno posteljo, in proč je njegovo upanje. In tako nezanesljivo in naglo potrto upanje ni nič redkega na svetu, in vendar nam naše delo olehča.

Pa postavimo, da je plačilo tega sveta gotovo in zanesljivo, ali kako veliko je in koliko časa trpi? Koliko znese vse to, kar kmet od svojega trdega dela zase prihrani? Koliko je vsega tega, kar kupec, če je še tako srečen, pridobi? Koliko zasluži delavec z vsem svojim delom in trudom? Komaj toliko, da se za silo hrani in potrebno obleko preskrbi. Tako plačuje svet, in vendar je upanje takega plačila človeku zadosti, da najbolj težavna dela nase vzame.

Vse drugače pa Bog plačuje. Pri njem je plačilo gotovo in zanesljivo, in človek, ki zanj dela, ne more v svojem upanju goljufan biti, zakaj on je vsakemu, tudi najmanjšemu dobremu delu gotovo plačilo obljubil. Ko bi kdo le kozarec vode svojemu bližnjemu iz dobrega namena dal, resnično vam povem, pravi Kristus, on svojega plačila v nebesih ne bo izgubil. To nam je Bog obljubil, in kar on obljubi, je tako gotovo, kakor da bi že to v rokah imeli, in njegovo plačilo bo vekomaj trpelo. Bog nam je zaklade v nebesih obljubil, pa kakšne zaklade? Takšne, ki se ne bodo nikoli zmanjšali; kraljestvo nam je obljubil, pa kakšno kraljestvo? Kraljestvo, v katerem homo vselej, brez nehanja in na večne čase kraljevali in gospodovali. Krono nam je obljubil, pa kakšno krono? Neizvenljivo krono, katere lepota se ne bo nikoli izgubila in katera človeku ne bo nikoli vzeta.

Da bomo pa mi to nam pripravljeno krono zaslužili, se moramo zanjo truditi. Bog hoče, da molitve, spovedi in službo božjo ob gotovem času opravljamo in dolžnosti svojega stanu zvesto izpolnjujemo; on hoče, da se imajo otroci lepo in krščansko poučevati in da se ima revnim z veselim srcem miloščina dati; on hoče, da svoje hudo nagnjenje in poželjenje, svojo jezo in sovraštvo, prevzetnost in lenobo brez vsega izgovora premagamo in svoje hudobno meso krotimo. Res, težko je vse to storiti, pravi sv. Avguštin, ali če pomisliš, kakšno plačilo te na onem svetu čaka, boš lahko vse to storil in še čudil se boš, da je Bog za tako majhno trpljenje tako neizrečeno plačilo obljubil.

Koliko spomin na nebesa pri človeku premore, nam kaže Makabejska mati v sv. pismu starega zakona. Ta milovanja vredna mati je morala gledati, kako je grozo-

viti kralj Antijoh šest njenih sinov neusmiljeno mučiti in umoriti pustil. Le enega sina je še imela, najljubšega in najmlajšega, katerega je tudi kralj predse pripeljati dal ter mu zapovedal, da mora svojo vero zatajiti. Ker je bil še silno mlad, bala se je mati zanj, da ne bi iz otroške bojazljivosti svoje vere zatajil, zato se je k njemu pripognila in mu rekla: »Lepo te prosim, sinek moj! le proti nebesom poglej. Glej, tam te čaka neiztrohljiva krona, tam te čaka tron, kjer boš vekomaj kraljeval; Bog iz nebes nate gleda in tvoje bolečine šteje, da ti bo ravno toliko veselja v nebesih pripravil. Tam se boš z Abrahamom, Izakom in Jakobom, z Jožefom, Mozesom in Davidom vekomaj veselil; veselil se boš s svojimi brati, kateri so ti tako lep zgled dali in jih moraš posnemati; tja gor bom tudi jaz prišla in se bom s teboj veselila. Le gor, le gor poglej, moj sinek, in potem se ne boš nič bal tega rabeljna in teh muk.« In on se jih res ni bal, čeravno ga je neusmiljeni kralj dal veliko huje mučiti ko druge, zakaj spomin na nebesa je v njegovo srce toliko moči vlil in njegove bolečine tako ohladil, da se je kralju in njegovim mukam le smejal.

Vidite, tako storimo tudi mi, če se nam težko zdi, svoje hudo nagnjenje krotiti, skušnjave premagati, priložnosti greha se varovati in dobra dela doprinašati; nikar ne godrnjajmo, da svojega zasluženja onostran groba ne izgubimo, ampak proti nebesom se ozirajmo, in vse težave bomo z veseljem in z voljnim srcem prenašali. Mislimo si n. pr.: sv. maša, pri kateri sem zdaj navzoč; pridiga, katero poslušam; molitev, katero opravljam; miloščina, katero dajem; skušnjava, katero premagujem; jezo, katero zadržujem; razžaljenje, katero voljno trpim; pokorščina, katero svojemu možu ali svojim prednikom izkazujem: vse to se mi zdi sicer težko, ali ravno zato mi zasluži gotovo, večno, nebeško krono, katera vse pozemeljske krone daleč presega.

Kakor je nekdanj cerkveni oče, sv. Janez Krizostom, svoje poslušalce opominjal, tako tudi jaz vas opominjam: »Nikar ne glejte na to, da je pot v nebesa oster in tesen, ampak le na to, v kakšno veselje, v kakšno srečo pelje. Povej mi, moj kristjan!« govori ta sv. učenik dalje, »ko bi te kdo peljal v kakšen svetel kraj, kjer bi velika družba sedela v zlatih oblačilih, in v sredi med njimi bi ti pokazal enega, katerega oblačilo in krona na glavi bi bila iz samih dragih in lepih kamenov, in on bi ti obljubil, da te bo spravil v število te srečne družbe: ali ne boš pripravljen, vse storiti, da bi le toliko srečo dosegel? Vzdigni tedaj svoje oči, poglej še veliko bolj srečno in lepšo družbo, ki se bolj sveti ko zlato, srebro ali drugi kamni, še bolj

ko žarki solnca; družbo ne samo ljudi, ampak tudi angelov, velikih angelov, kerubinov in serafinov. O njihovem kralju, ki je v sredi med njimi, pa ne moremo celo nič reči, kakšen da je; taka je njegova lepota, svetloba in čast, da presega vso našo zastopnost. Takj sreči bi se morali odpovedati, ko bi se bali trpljenja tega tako kratkega življenja. Ko bi bilo treba vsak dan tisočkrat umreti, ko bi bilo tudi treba pekël trpeti, ali ne bi bilo vredno, vse to z veseljem prenašati, da bi le Kristusa videli v njegovi časti in da bi le v število svetnikov prišli.«

O, srečna nebesa! K vam tudi jaz vzdihujem iz te grešne babilonske ječe na svetu. Naj se veseli svet v svojem mesenem poželjenju, v svojem bogastvu in v svojih nemarnostih, zame tukaj ni veselja; mene samo ta misel razveseli, da sem za nebesa ustvarjen in da enkrat tja gor pridem. O, nebesa, katera mi je danes moj Jezus odprl in kjer on pripravlja zame sedež, kdaj bom vendar tja poklican? Kakor hrepeni jelen po mrzlih vodah, tako hrepeni po tebi moja duša, o Bog! Daj mi svojo pomoč in usmili se mene. Amen.

† Kanonik Jožef Rozman.

Katehetični govori

o veri in apostolski veroizpovedi.

Spisal dekan Anton Skubic.

III.

O Stvarniku.

Ako natanko sledim katekizmu, pridem danes do skrivnosti vseh skrivnosti, ki je ni razumel niti veliki in bistrournni sv. Avguštín, ki je niso razumeli največji in najbistrournnejši duhovi; tudi jaz je ne razumem, ampak kakor drugi, tako tudi jaz ponižno pred njo klanjam svojo glavo, svoj razum in svojo voljo in svoje srce in izrekam poln žive vere: Verujem v presv. Trojico! Vem in verujem, da je en Bog; verujem, da so v Bogu tri osebe: Oče, Sin in Sv. Duh, enega nerazdeljivega bistva in narave in enih ter istih lastnosti, pa vendar samo en Bog! To je ena izmed temeljnih resnic naše svete vere, ki jo je Bog tako jasno razodel, kakor malo drugih. Ne potrebujem mnogo dokazov za to, meni je dovolj, da je Jezus Kristus naročil apostolom: »Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha!« (Mat.

28, 19.) In ko smo bili še majhni otroci, so nas naše matere najprej učile delati sv. križ, in smo izgovarjali imena treh božjih oseb, potem pa smo takoj zvedeli od njih, da imamo od treh božjih oseb največje dobrote, da nas je namreč Oče ustvaril, Sin odrešil in Sv. Duh posvetil. Zato se presv. Trojici tolikrat zahvaljujemo, molč: »Čast bodi Očetu in Sinu in Sv. Duhu!« In to je dovolj naši živi veri! Mi skrivnost verujemo, četudi je ne razumemo. In v tem obstoji veliko zasluženje sv. vere, kakor pravi sv. Bernard: »Presveto Trojico hoteti razumeti je predrznost, vanjo verovati pa je pobožnost. To skrivnost v njeni globokosti in lepoti gledati je pa najvišja stopinja blaženosti po smrti!«

Bog nas je torej ustvaril, ne samo nas, ves svet, nebo in zemljo je iz nič priklical. »V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo!« (I. Moz., 1, 1.) S temi besedami se veličastno začena sv. pismo. Temu nasproti pa dvigajo svoj glas posvetni učenjaki in neučenjaki, rekoč: »Ni Bog vsega ustvaril, ampak vse se je samo naredilo!« Te trditve pa jim ne narekuje pamet in um, ampak spačeno srce, ki hoče biti slepo in noče videti Boga-Stvarnika, ki se kaže v vsaki ustvarjeni stvari. Kadar bodo ti učenjaki naredili eno samo bilko s svojo učenostjo, tedaj pa bomo lahko vsi dejali: Ni Boga! Dokler pa tega ne morejo pokazati, pa jim z vso pravico ponavljamo besedo psalmistovo: »Norec pravi v svojem srcu: Ni Boga!« (Ps. 13, 1.)

Mislečemu človeku pa iz vsega stvarstva odseva neskončna božja mogočnost in modrost. Od drobne mušice do slona-velikana, od tenke slamnate bilke do orjaškega drevesa v pragozdu, od male kapljice do neizmerne morja, od solnčnega prahu do vesoljnega vsemira, vse, prav vse je ustvarjeno neskončno modro. Kadarkoli je torej slavni zvezdoslovec Newton pogledal veličastno ozvezdje, je vselej v globokem spoštovanju nagnil glavo. Resnično, tudi mi moramo vzklikniti s psalmistom: »Nebesa pripovedujejo božjo slavo, in dela njegovih rok oznanja nebes. Dan pripoveduje dnevu, in noč daje noči na znanje!« (Ps. 18, 2.) Čudež božje modrosti in mogočnosti je rastlinica, ki s svojimi drobnimi koreninami nahaja v zemlji vsega, s čimer si dela barvo, listje, cvet in sad, vse tako čudovito! Kako čudovito so ustvarjene živali, da se branijo, hranijo in ohranjajo! Človek, krona vsega stvarstva, pa je velečudo božjega stvarstva! Telo ima, dušo ima, razum in prosto voljo ima, da s Stvarnikom sodeluje v božjo čast in blagor svoj!

To pa je namen vsega božjega stvarstva: čast božja in blagor stvari. Bog sam ne potrebuje stvarstva; vendar vse stvari oznajajo njegovo čast in slavo. Zvezde in nebesna telesa, solnce s svojim nepopis-

nim sijajem, morje v svoji neizmernosti, gore v svojem veličastvu, milijoni največjih in najmanjših stvari, vse je vedni hvalospev božjega veličanstva in moči. O, kako prav ima psalmist, ki pravi: »Nebesa pripovedujejo božjo slavo in nebes oznanja dela njegovih rok!« (18. 2.) Slep mora biti, kdor iz teh božjih stvari ne spozna božjega veličanstva! Kako lepo je znalo v tej božji knjigi brati pobožno srce makabejske matere, ki je navduševala svojega sina pred mučeništvom z besedami: »Prosim, dete, ozri se v nebo in na zemljo in na vse, kar je ondi; in spoznaj, da je Bog te reči in človeški rod iz nič ustvaril!« (II. Mak. 7. 28.) In svetopisemski modrijan pravi: »Iz velike lepote stvari se sklepoma lahko spozna njih Stvarnik.« (Modr. 13. 5.) Vse to oznanja čast vsemogočnega Stvarnika!

Vse to pa je Bog ustvaril tudi v blagor stvarnem, predvsem človeku. Tako je govoril prvima človekoma, ko je bil dokončal svoje veličastno delo: »Podvrzita si zemljo in gospodujta čez ribe v morju in ptice pod nebom in čez vse živali, ki se gibljejo po zemlji!« (I. Moz. 1. 26.) Vse je tvoje, človek! Nebo je tvoje, zvezde so tvoje, solnce in luna sta tvoja, morje je tvoje, zemlja je tvoja, gore so tvoje, polje in livade so tvoje, živali so tvoje, vse je tvoje! Le uživaj, česar potrebuješ, a ne zaduši se v prehlastnem uživanju! Ljubezen božja ti je dala vsega, pogrnila ti je bogato mizo; a ne samo za enega, ne samo za en narod, za vse ljudi, prav za vse! Bogastva in lepote ima svet za vse dovolj, samo ko bi ne bilo ljudske samogoltnosti in zavisti! Le delaj pridno in si pridobivaj, zraven pa pusti živeti tudi svojemu bratu in hvaležno dvigaj svoje oko in roko proti tistemu, ki je ves svet ustvaril za te in za tvoje brate! Kadar pa človek pozabi svojega Stvarnika, tedaj se bije in mori v nečloveško krvavih vojskah za ped zemlje ali kapljo grenkega morja!

Božji dobroti pa ni dovolj, da je svet ustvarjen, ampak ga tudi ohranja; na božji roki mora počivati. In ko bi Bog samo za en hip odtegnil svojo roko, pa bi zdrknil ves svet v neskončno zmešnjavo, da, v nič, ki je iz njega ustvarjen. David to odvisnost sveta od Stvarnika popisuje: »Gore se tope kakor vosek pred Gospodovim obličjem, vsa zemlja pred Gospodovim obličjem!« (Ps. 96. 5.) Nobena stvar ne bi obstala samaposebi, celo angeli bi izginili, ko ne bi jih vzdrževala Stvarnikova roka.

O, kako prav je imel kardinal du Perron, ki si je dal na svoj grobni kamen vklesati napis: Cinis et nihil, pepel in nič! Da, nič, vsi nič, ako Gospod ne drži svoje roke! Francoski kralj Ludovik XIV. se je dal tako rad primerjati s solncem in je z veseljem slišal, ako so ga nazivali »Veliki«; škof Massillon, ki je imel ob njegovi rakvi mrt-

vaški govor, pa ga je začel z besedami: »Bog sam je velik, bratje moji!« Da, Bog sam je velik! Temni gozd in visoki hrast, zeleni vinograd in valovita pšenica, pestre cvetlice polja in sočnato zelenje livade, vse to so črke v knjigi božjega stvarstva, ki čudovito glasno oznanjajo slavo božje velikosti in mogočnosti. In te črke so vedno stare in vsako leto nove, ker jih ohranja in prenavlja mogočna roka Stvarnikova!

Ta mogočna roka pa tudi za vse skrbi in vse vlada. Ne vrabec s strehe, ne las z glave ne padeta brez te roke. Nedosežno lepo popisuje to božjo skrb naš Zveličar sam, rekoč: »Povem vam, ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblačili. Ali ni življenje več kot jed, in telo več kot oblačilo? Poglejte ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vaš nebeški Oče jih živi. Ali niste vi veliko več kakor one? Kdo izmed vas pa more pridejati k svoji dolgosti s svojo skrbjo le en komolec? In za obleko, kaj skrbite? Poglejte limbarje na polju, kako rastejo; ne delajo in ne predejo, pa vam povem, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih eden. Če pa travo na polju, ki danes stoji in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, maloverni! Ne skrbite tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali s čim se bomo oblačili? Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete.« (Mat. 6.)

Za vse Gospod skrbi, vse ohranjuje in vlada po svoji neskončni previdnosti, ki pa je mi ne razumemo, zato morda čez njo semintja v svoji kratkovidnosti pogodrnjamo. Pomnimo pa, da Gospod pravi: »Moja pota niso vaša pota!« (Jer. 65. 8.) Kar nam na svetu ni všeč, ni od Boga, ampak je človeško delo. Človek je postavil križ sredi tega lepega stvarstva. Kar je Bog ustvaril, je bilo od začetka vse dobro; saj nam sv. pismo pripoveduje, da je Gospod po ustvarjenju pogledal svoje delo in da je bilo vse dobro. Tudi človeka ni ustvaril za trpljenje, ampak da bi gospodoval nad ustvarjenim svetom in bi ga užival v vsej sreči in veselju. Človek pa je slabo gospodaril s svojo prosto voljo, hotel je jesti tudi od drevesa prokletstva; Gospod pa mu je to dopustil, in križ je bil stesan in trdno zasajen v zemljo, ki je jela roditi trnje in osat; svet pa je v tem hipu postal solzna dolina!

Pa tudi te solze naj po božji previdnosti človeku ne bodo v pogubo, ampak v blagor. Ta svet je pač ustvarjen za človeka, ni pa človek ustvarjen za ta svet. Njegov namen je višji, doseže pa ga le v poizkušnji. »V ognju se izkuša zlato in srebro, ljubljenci božji pa v peči poniževanja!« pravi Sv. Duh. (Sir. 2. 5.) Trpljenje torej prav nič

ne more obsenčiti božje dobrotnosti, ki se kaže v vesoljnem stvarstvu. Gospod je dovolj močan in moder, da tudi to navidezno slabo tako obrne, da iz njega pride dobro.

Seveda nam je božje vodstvo često neumljivo, da pri svojem kratkem razumu zmajujemo z glavo. Mnogokdaj se nam zdijo ti ali oni dogodki cela uganka, ter govorimo: »Zakaj se je to in ono tako in tako zgodilo? Zakaj zdihuje pravični in se smeje krivični? Zakaj je padel ta ali oni nadebudni mladenič v vojski, dočim se toliko sprijenih postopačev in brezbožnih poniglavcev potika po svetu, sebi in drugim v nadlego in spotiko? Zakaj je ona čednostna deklica v cvetu svojih let klonila v grob, dočim se ona razposajena vlačuga veseli najboljšega zdravja, ki ji služi le v to, da lažje pije greh in žre nedolžnost? Zakaj mora oni poštenjak propasti s svojim imetjem, dočim se oni zlobnik dvigne do milijonarja? Pri takih zastavicah, verniki moji, se spomnite svoje omejenosti in neskončne božje previdnosti ter govorite s sv. Pavlom: »O, globočina bogastva, modrosti in vednosti božje! Kako nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota! Zakaj, kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovalec? Ali kdo mu je prej kaj dal, da bi se mu povrnilo! Zakaj iz njega in po njem in v njem je vse; njemu slava vekomaj!« (Rimlj. 11. 33. sl.)

Marsikoga Bog vodi po raskavi in strmi poti k svojemu cilju, ki bi se sicer na gladki poti pogubil. Celogreh zna Gospod obrniti v dobro. On noče greha in ga sovraži, pa ga vendar le dopušča, ker noče človeku vzeti proste volje. Naši prvi starši so grešili in s tem navalili na svet nepopisno gorje. Kaj pa je Bog znal narediti iz tega? Sv. Pavel piše: »Kakor je po enem človeku greh prišel na svet..., tako se je veliko bolj božja milost in dar po milosti enega človeka Jezusa Kristusa v njih več obilno razlila!« (Rimlj. 5. 12. sl.) Zaradi tega greha so jeli v sv. Cerkvi izvirati bogati studenci milosti. Pomislite na sv. zakramente, na presveto daritev sv. maše! Ali bi imeli vse to, ako bi ne bilo Adamovega greha in po njem Kristusovega odrešenja? Zato tako lepo poje sv. Cerkev na Veliko soboto: »O, srečni greh Adamov, ki si zaslužil imeti takega in tolikega Odrešenika!« (Exsultet.) Tudi človekov greh torej ne more zasenčiti neskončne božje previdnosti.

Verniki moji! Bog je naš Stvarnik, mi pa smo ovce njegove črede! On je naš Oče, mi njegovi otroci; On je naš Gospod, mi njegovi hlapci; On je naš gospodar, mi pa njegova stvar! Ne poprašujmo, zakaj Gospod dopušča na svetu toliko zla, toliko bridkosti, toliko solzá, toliko grehov! On vse to ve, mi pa ne razumemo, ker božja pota niso

naša pota, božje misli niso naše misli. Vso skrb zvrnimo nanj, ki nas je ustvaril, nas ohranjuje in vlada po svoji nepojmljivi previdnosti! Tej previdnosti se izročimo popolnoma, prepričani, da so vsi naši lasje na glavi od njega seštetji (Mat. 10. 30.) in da »tistim, ki njega ljubijo, služi vse k dobremu!« (Rimlj. 8. 28.) Amen.

Civilni zakon.¹

(Gradivo za predavanja.)

Ločitev Cerkve od države! To je navadno ena izmed prvih točk na programu veri in katoliški Cerkvi sovražnih državljanov. Kot prvo svojo nalogo in dolžnost smatrajo, kakor hitro dobé krmilo države v svojo oblast, da izkušajo državo »osamosvojiti«, izločiti vpliv Cerkve, oddeliti in zarisati Cerkvi delokrog, v katerem sme še živeti in širiti svoje delovanje; potegniti hočejo demarkacijsko črto, katere ne sme prestopiti. Posebno zakon in pa šolo izkušajo vedno kolikor mogoče hitro razkristjaniti. Cerkvi vzamejo pravico, da bi odločevala o teh stvareh, vzamejo zakon in šolo popolnoma pod državno nadzorstvo, urejajo jih po postavah, ki se ne zmenijo za nobene božje postave in ne priznajo nobene pravice Cerkve. Svoje naredbe pa navadno izkušajo utemeljevati, omiliti in zakriti krivičnost, ki jih te vsebujejo. Zato je nujno, da katoličani vedno jasno spoznajo in pregledajo pravi značaj takih postav, da morejo načelno dobro presoditi njihovo upravičenost ali krivičnost, vrednost ali pa pogubnost.

Za to naj tudi služi ta razprava o »civilnem« zakon. V Nemški Avstriji so letos socialni demokrati hoteli že izvesti »reformo« zakonskega prava, vpeljati civilni zakon in razporoko. Dovolj je bilo še krščanskih poslancev in so preprečili. Tudi pri nas jih je nekaj, ki mislijo, da moderna doba zahteva novih postav o zakonu. (Gl. »Naprej« 14. IV. 1919.)

1. Kaj je civilni zakon.

Bistvo civilnega zakona bomo lažje spoznali, če si predočimo stališče, ki ga je pri nas zavzemala državna oblast nasproti zakramentu sv. zakona. Vsak izmed nas vé, kako je bilo in je sedaj še. Če sta se hotela fant in

¹ Literatura: Wernz, Ius decretalium IV. — Katoliški Obzorik X. (1906), str. 117 sl. — Cas 1912. — Stimmen a. M. L. 63. zv. (1902). — Franco-Schellauf, Gemeinverständliche Antworten auf die am meisten verbreiteten Einwendungen gegen die Religion. Wien 1913. — Wetzler und Welte, Kirchenlexicon³ III., str. 391 sl.

dekle poročiti, sta to naznanila župniku. On jih je oklical v cerkvi, če je obstojal proti njihovi zakonski zvezi zadržek, je pisal na ordinariat po spregled zadržka. Poroka se vrši v cerkvi, pred duhovnikom izjavita ženin in nevesta, da se vzameta v zakon in si obljubita zvestobo do smrti. Zakon je bil tako veljavno sklenjen, fant in dekle sta bila mož in žena. Državna oblast je zakon, sklenjen po cerkvenih postavah, priznala. Pač je bilo treba naznaniti to glavarstvu ali hoditi okrog sodnije, notarja ali vojaške komande, vendar ne zato, da se tam sklene zakon, ampak samo zato, da so bile urejene zadeve dote ali vojaščine ali kake druge stvari in da je sploh svetna gosposka izvedela o novem zakonu. Glede veljavnosti zakona pa je rekla: Za katoličane je tisti zakon veljaven, ki je sklenjen pred cerkveno oblastjo in po cerkvenih postavah.

Kaj pa je civilni zakon? Državna oblast se spomni in izvede: država se loči od Cerkve, v državne zadeve se Cerkve ne sme vtikati, nanje ne sme vplivati. Dobro! Fant in dekle sta člana države, zakon je tudi nekaj posebno važnega za državo. Zato bo država urejala s svojimi postavami tudi zakonsko zvezo, ona bo določala, če se smeta fant in dekle poročiti, in le zakon, ki ga prizna država, je pravi zakon, državna oblast tudi določuje zadržke, ki ovirajo veljavnost zakona, ona jih spregleda, sodnija razsoja, če je kaka zveza res zakon ali ne. Poročiti se pa morata pred okrajnim glavarjem ali pa pred kakim drugim uradnikom, ki zastopa državo. Če se tako zgodi, je zakon veljaven. Lahko gresta ženin in nevesta tudi k duhovniku, tega jima ne branimo, država se ne meni za zakon pred duhovnikom, zanjo je merodajen le zakon, sklenjen pred uradnikom in po državnih postavah. Če bi bila torej vojak Janez in nevesta Micka poročena v cerkvi in bi po našem popolnem prepričanju bila mož in žena, bi pa pri okrajnem glavarstvu mislili čisto drugače: žena še nima nobene pravice do vojaške podpore in če mož umrje, ne dobi nobene pokojnine. Zakon še ni veljaven, dokler se pred državno oblastjo ne poročita, nista mož in žena. Če bi pa obratno bila fant in dekle danes poročena civilno in šele čez štirinajst dni cerkveno, država bi vendar rekla: teh štirinajst dni sta bila vidva že mož in žena. Kar je pri civilni poroki najbolj važno, je to: ravna se popolnoma po državnih postavah. Pojasnimo z zgledom! Po cerkvenih postavah se duhovnik ali pa redovnik, redovnica s slovesnimi obljubami ne sme in ne more veljavno poročiti, tudi če pusti svoj poklic in odpade. Kjer je država sovražna katoliški Cerkvi, tega zadržka ni sprejela v svoje postave o zakonu. Če bi se tak odpadnik hotel poročiti, bi država to dovolila in njegov zakon priznala. Po njenih postavah

bi bila taka zveza pravi zakon. Ali drug zgled! Po božji postavi je zakon do smrti enega zakonskih nerazdružljiv, nobeden izmed poročenih ne more skleniti veljavnega zakona z drugo osebo. To bi bilo navadno prešuštvo. Državna postava pa bi dovolila razporoko. Tako bi se tudi katoličan lahko ločil in civilno nanovo poročil, država bi rekla: zakon je veljaven.

Ta način civilnega zakona — obvezni civilni zakon — je seveda najhujši. Država si prilasti popolno pravico, da odločuje o zakonski zvezi, vpeljuje zadržke, jih spregleda, razsoja vse prepire. Zahteva od vsakega katoličana, da se pokori tem postavam o civilnem zakonu. Ponekod se mora civilna poroka izvršiti pred cerkveno, podrugod se lahko tudi pozneje, a mora se.

V nekaterih državah je vpeljan prostovoljni civilni zakon. Katoličani morejo izbirati, da se poroče pred cerkveno ali pa pred državno gosposko po državnih postavah. Še v drugih državah je vpeljan izjemni civilni zakon ali pomožni civilni zakon. Navadno zahteva taka država, da se katoličani poročijo cerkveno. Če bi pa Cerkev iz kateregakoli vzroka ne hotela dovoliti zakona med dvema osebama, bi lahko dotična prišla pred posvetno gosposko, ki je priznala njih zvezo.

To so trije načini civilnega zakona. Skupno je vsem trem, da si država lasti pravico odločevanja o veljavnosti in dopustnosti zakona med kristjani.

2. Zgodovina civilnega zakona.

Civilni zakon še ni posebno star. V starih krščanskih državah se svetna oblast ni vtikala v zakonske zadeve kristjanov, ampak je pripoznala in sprejela splošno nauk katoliške vere, spoštovala in priznala popolnoma postavodajo katoliške Cerkve o zakonu. Žalostne spremembe so se tudi v tem oziru pričele z Martinom Lutrom. Luter je začel tajiti zakramentalnost zakonske pogodbe, smatral je zakon za posvetno stvar, za pogodbo, enako drugim pogodbam. Ta pogodba Cerkve nič ne briga, ampak svetna gosposka, ki daje predpise za druge pogodbe, ima pravico odločevati tudi o zakonu. Ona stavi pogoje zakonu, ona razsoja. Taki nauki seveda ugajajo državni oblasti, ki ne spoštuje več Kristusove Cerkve.

Prva postava o obveznem civilnem zakonu za katoličane je izšla leta 1580. na Nizozemskem. Tam so imeli oblast v rokah kalvinci. Iz verske nestrpnosti in sovraštva proti katoličanom so izdali postavo, da more katoličan skleniti veljaven zakon le pred svetno oblastjo ali pa pred kalvinskim duhovnikom. Umljivo je, da se pri uvedbi teh

novih postav niso ozirali na katoliške postave. V 17. stoletju so na Angleškem uvedli obvezni civilni zakon. Pozneje je bila ta postava omiljena. Sedaj imajo prostovoljni civilni zakon: poroka se lahko izvrši pred duhovnikom dotične veroizpovedi in v navzočnosti dveh prič in državnega uradnika ali pa pred samim državnim uradnikom. Podobna je zakonska postavodaja v Ameriških Zedinjenih državah.

Obvezen civilni zakon zahtevajo državne postave na Francoskem, Laškem, v Nemčiji, na Mažarskem, v Švici in nekaterih državah Južne Amerike.

V prvo ustavo francoske revolucije leta 1789. je bil sprejet stavek: Postava smatra zakon zgolj za državljansko pogodbo. Leta 1792. je bila za vse državljane proglašena obveznost civilnega zakona. V Napoleonovem zakoniku je v § 199. določena velika denarna kazen za duhovnika, ki bi poročil, preden bi dobil zagotovilo, da se je civilna poroka že izvršila. Za ponovni slučaj zagrozi postava 2—5 let ječe, za nadaljnjega pa pregnanstvo.

Na Španskem, Danskem, Švedskem in v Avstriji je veljal pomožni civilni zakon.

V konkordatu, dogovoru avstrijske vlade s papežem leta 1855., je bilo določeno, da veljajo za katoličane cerkvene postave o ženitvi, veljavnosti zakona, zadržkih, in da ima le Cerkev pravico razsojati. Država je sprejela cerkvene postave glede zakona katoličanov v svoj zakonik neizpremenjene. Z lastnimi postavami je urejevala le čisto državljanske, svetne okoliščine in posledice zakonske zveze. Tako je avstrijska vlada obljubila, da ne bo priznala zakona, ki ne bo sklenjen cerkveno ali za katerega bi Cerkev ne hotela dati dovoljenja. Leta 1868. pa se je že odmaknila od konkordata in vpeljala izjemni ali pomožni civilni zakon. Vendar pa so v splošnem ostale prejšnje postave. § 63. v državljanskem zakoniku se glasi: Duhovne osebe, ki so prejele višje redove, ravnotako redovniki in redovnice s slovesnimi obljubami čistosti, ne morejo skleniti veljavnih zakonov. § 111. Zakonska zveza katoličanov se more razdružiti samo s smrtjo enega zakonskih. Enako je zakon nerazdružljiv, čeprav je bil takrat, ko je bil sklenjen, samo en del katoliški.

Ta dva paragrafa sta bila posebno neljuba raznim kulturnoboječnim društvom in poslancem. V zadnjih desetletjih so se vedno pogosteje slišali klici po reformi zakona, poudarjala se je potreba, da se zakonska postavodaja izpremeni in prilagodi modernemu pojmovanju. Leta 1911. so v parlamentu svobodomiselnici, socialni demokrati in nemški liberalci zahtevali, naj se ti paragrafi odpravijo, naj se premeni zakonska postavodaja in oprostijo vsake od-

visnosti od cerkvenega pojmovanja in cerkvenih postav. Enotna naj bo zakonska postava za vse državljane!

In ni še utrjena nova državna tvorba Nemške Avstrije, že se je zakdelo socialnodemokratskim državnikom, da je civilni zakon in razporoka izmed najnujnejših postav v novi državi.

Kako je bilo v Srbiji? Leta 1915. je srbska vlada sklenila konkordat z Rimom. V tej pogodbi se dva člena nanašata na zakon katoličanov. Člen 12. se glasi: Kraljevska vlada priznava valjanim ženidbe katolika kao i mješovite ženidbe, koje so sklopljene u prisutnosti katoličkoga župnika po zakonima Crkve. Člen 13.: Pod crkvene katoličke sudove spadaju ženidbene parnice katolika i mješovitih ženidaba, koje su sklopljene pred katoličkom župnikom, osim ako se tiču posljedica. čisto gradjanskih.

3. Načelna sodba o civilnem zakonu.

Kako sodi o civilnem zakonu katoliška Cerkev? Kakšno je pojmovanje zakonske zveze, ki daje povod civilnemu zakonu? Kakšna je zato tudi postava, ki določa civilni zakon? Zmotno je pojmovanje, krivična je postava. Zakaj? Zakon kristjanov je zakrament. Kristus je zakonsko pogodbo posvetil, dal ji je moč, da je znamenje in vzrok milosti, ki jo dobita poročenca, da moreta ostati trajno v ljubezni drug drugemu zvesta. To je nauk katoliške vere o zakonu. Zakon kristjanov je prejkoslej pogodba, ali pogodba, ki je bistveno različna od drugih pogodb. Zakramentov pa Jezus Kristus ni izročil državni oblasti, katoliška Cerkev je prejela od svojega ustanovitelja skrb za vse zakramente. Zato ima tudi ona izključno pravico, da odločuje za svoje člane, kdo sme sprejeti ta zakrament, katere pogoje mora izpolniti. Le Cerkev ima pravico, da sodi o veljavnosti zakramentov, zato tudi o veljavnosti zakonske zveze. »Ta skrivnost (zakon) je velika, jaz pa rečem v Kristusu in v Cerkvi,« pravi sv. Pavel (Ef. 5, 32). Simbol, znamenje zakonske zveze je zveza Kristusova s svojo Cerkvijo, Kristus ji je vtisnil svetost.

Če si državna oblast prisvoji odločevanje o zakonu, pomeni to udarec proti katoliški Cerkvi. Navadno je udarec dobro premišljen. Seveda se utemeljuje pogosto kot posledica nujne ločitve Cerkve od države. A taka ločitev je po katoliških načelih popolnoma krivična, ni ločitev, ampak nasilje.

Državni postavi o civilnem zakonu se pridruži navadno zakon o razporoki, da, lahko je razporoka ravno najbolj mikaven razlog za tako postavodajo. Tako se vedno bolj ruši ugled krščanskega zakona, omadežuje njegova

lepota, prezira vzvišenost in svetost. Seveda so take postave zelo pripravne, da tudi v ljudstvu zamoré vedno bolj pravo pojmovanje zakona, pospešujejo brezbržnost za cerkveno oblast, dajejo priložnost greha, dajejo potuho upornim, ki se odtegujejo cerkvenim postavam in kaznim.

Jasno je, da cerkvena oblast ne more priznati civilnega zakona. Ne more in ne sme se odreči pravicam, ki jih je Kristus dal samo njej, paziti mora, da bisere, ki jih je prejela od njega, ohrani čiste, studence milosti neskaljene. Zato so tudi papeži vedno obsojali civilni zakon kot tak in najsibo kakršnekoli vrste.

Pij IX. pravi: Vsak kristjan mora vedeti, da je zakon v resnici zakrament, ki ga je Kristus ustanovil, zato je med kristjani vsaka drugačna zveza, ki ni zakrament — sramotno priležništvo (Alloc. 27. IX. 1852). Ukazal je izdati tudi seznam pogubnih naukov, ki so se širili v tistem času ali pa so bili umska podlaga raznim modernim postavam in uredbam (Syllabus). Izmed obsojenih zmot govore nekatere o zakonu. V stavkih 65—74 so zbrane in obsojene trditve, ki taje zakramentalnost krščanskega zakona, nerazdružljivost, oblast Cerkev, da vpeljuje zadržke; trditve, da ima država pravico dajati postave, postavljati zadržke; trditve, da je civilni zakon med kristjani veljaven.

Leon XIII. govori v okrožnici Arcanum divinae sapientiae o izvoru civilnega zakona sledeče: Pod vplivom hudobnega sovražnika ni manjkalo takih, ki zaničujejo in nehvaležno zametavajo dobrote odrešenja, tudi ustanovitve in izpopolnjenje zakona zaničujejo ali je celo ne priznajo. V prejšnjih časih so grešili nekateri tako, da so napadali eno ali drugo lastnost zakona; v naših časih pa teži pogubnejši greh za tem, da popolnoma preobrbe naravo in lastnosti zakona. Vzrok tiči predvsem v tem, da mnogi, ki so vdani napačni filozofiji ali pa pokvarjenim navadam, nadvse neradi izpolnjujejo pokorščino. Zato se najbolj trudijo, da bi ne samo posamezni, ampak družine in cela človeška družba stresli božjo vlado raz sebe. In ker je temelj in izvor družine in cele človeške družbe v zakonu, zato ne marajo, da bi o tem Cerkev kaj sodila; zato mu hočejo vzeti vso svetost in ga usužnjiti v ozek krog človeških zadev, ki jih državno pravo urejuje in upravlja. — To je izvor civilnega zakona.

Iz tega je razvidno, da Cerkev civilnega zakona ne more nikdar priznati kot pravega, veljavnega zakona za katoličane. Katoličan, ki bi mislil, da se lahko po državnih postavah poroči, da ima država pravico odločevati o zakonu, ne bo sklenil v resnici zakona. Taka zgolj civilna zveza je ravno taka kot rokovnjaška »pod jelko«.

Zagovorniki civilnega zakona se sklicujejo na to, da zakon ostane pogodba, čeprav postane zakrament, zato ima država pravico do nje. Ali Kristus je zakonsko pogodbo samo posvetil, in če ima Cerkev pravico upravljati zakramente, ima zato tudi pravico do zakonske pogodbe. Če bi bili v dvomu, ali je krst veljaven, ali bomo šli vprašat uradnika? Ali naj advokat ali sodnik odločita, kdaj je spoved veljavna? Kaj bi rekli, če bi prišel kemik ali drug naravoslovec in bi hotel soditi o krstu, birmi ali o sv. olju, češ, saj se rabijo pri vseh zakramentih olje ali krizma. Katera lastnost pa je višja?

Sicer pa, pravijo zopet zagovorniki državne oblasti, država nikomur ne brani, da se sme tudi cerkveno poročiti. Zelo milostno! Oznani se postava, da sme vsak mirno in nekaznovano krasti, vendar se pristavi, da more to tudi opustiti, kdor hoče biti pošten človek. Še tega bi bilo treba, da bi tudi dobro prepovedali. Ali ni dovolj, da taka postava pospešuje grehe, o katerih smo govorili, ali ni dovolj, da krši pravice Kristusa in Cerkve?

»Naj obdrži cesar, kar je cesarjevega, naj da Cerkvi, kar je cerkvenega« (Pij IX.). Cerkev ima pravico odločevati o zakonu samem, država pa o doti, dediščinah, nasledovanju, varstvu otrok, če se bo država držala svoje pravice in ne lastila več, bo lahko mogoč sporazum med obema.

Vprašanje nastane, kakšno stališče naj zavzamejo katoličani po državah, kjer je civilni zakon vpeljan. Krivičen je, ali se morajo in morejo ustaviti? Ne! Če je civilni zakon prostovoljen, se seveda ne smejo nikdar civilno poročiti. Nikdar tudi ne sme katoličan skleniti zakona pred drugoverskim duhovnikom. V državah z obveznim civilnim zakonom pa mora katoličan opraviti od države predpisan obred. Seveda ne sme smatrati tega obreda za veljavno sklepanje zakona, ampak za ceremonijo, ki jo opravi, da se ogne sitnosti in neprijetnih posledic in se mora kolikor mogoče hitro cerkveno poročiti.

4. Nekoliko praktične uporabe.

Na koncu naj izvedem iz predavanja le par misli!

1. Toliko se trdi dandanes, da vera in politika nista in ne smeta biti v zvezi. In zato Bog varuj, da bi se kak duhovnik ali kdo drug v imenu vere vtikal v politiko. A če na Ruskem boljševiški diktatorji sklepajo, da hočejo odpraviti vsako vero, če dan za dnem v Cerkvi sovražnih državah izhajajo postave, ki vsebujejo verske zmote, je dovolj jasno, kako sta ločene vera in politika. Tudi civilni zakon nam je priča, kako lahko poslanci v kakem držav-

nem zboru sklenejo postave, ki so nasprotne verskim naukom in temeljnim načelom katoliške Cerkve. Zato pa je posebno dandanes dolžnost vsakega katoličana, da se zanima za to, kdo bo dajal postave in kakšne bodo. Zato mora pri volitvah gledati, koga voli, komu zaupa.

2. Kaj napravimo v slučaju, da se tudi pri nas pojavi močno gibanje protiverskega duha in bi začeli tudi nekateri poslanci zahtevati reforme zakona, vpeljavo civilnega zakona in razproke? Predvsem je potrebno v takem slučaju, da se zavemo, za kaj gre, da vemo, da taki poizkusi nasprotujejo temu, kar je nam najdražje, naši veri in katoliški Cerkvi. Zavedati se moramo, da imamo pravico, zahtevati od države, da spoštuje to, kar nam je sveto, da si ne prisvaja pravic, ki jih nima. Država ni vsemogočna, ne sme biti vsemogočna. To teženje po nekaki vsemogočnosti je v modernih državah, in najsi so bile absolutistične, najsi so socialistične. Ljudski blagor in sreča je namen države, ta namen tudi stavi mejo vsej državni oblasti. In čeprav ne vemo vedno natančno, kje leži dejansko v posameznih slučajih ta meja, to vemo gotovo, da božjih, naravnih in cerkvenih postav ne sme prekoračiti. Vemo, da je tudi proti sreči ljudstva, torej proti namenu države, kar je proti božjim postavam. In civilni zakon je tak. **Dr. Ivan Fabijan.**

Pogled na slovstvo.

Valentin Bernik: **Marija in sv. maša. Šmarnice.** Str. 270. V Ljubljani 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Cena vezani knjigi z rdečo-obrezo K 7.—

Kraljica cerkvenega leta. Šmarnice. Med svetovno vojsko nabral in »Kraljici miru« poklonil M. V.¹ Str. 203. V Mariboru 1919. Tisk in založba Cirilove tiskarne.

Težko pričakujemo duhovniki vsako leto mesec majnik, da se z vernim ljudstvom zbiramo pri Marijinem oltarju in s šmarnično pobožnostjo častimo svojo nebeško Mater. Veselimo se pa Marijinega meseca tudi zato, ker imamo pri šmarničnem opravilu prelepo priliko poživljati češčenje Matere božje in obenem ljudstvu razlagati posamezne resnice svete vere. Kot pripomoček nam služijo Šmarnice, ki jih vsako leto goreči prijatelji in Marijini častivci izdajo v čast nebeški Kraljici. Letos sta dva pisatelja napisala lepo šmarnično berilo. Prve smo dobili v roko Valentin Bernikove Šmarnice »Marija in sveta maša«. Reči moramo, da je bila prav srečna misel, predočiti nam Marijo, »ko na Kalvariji pod sv. križem sodaruje in sotrpi«. (Str. 4.) Popis trpljenja »Kraljice mučencev« je pisatelj razdelil na posamezne dneve in vmes vpletel natančen in zelo poučen popis mašnih molitev in svetih obredov. Gotovo bodo imeli veliko dušno korist vsi, ki bodo poslušali branje Šmarnic »Marija in sv. maša«. Saj je molitve za sv. mašo, ki jih razlagajo letošnje Šmarnice, izbrala sv. Cerkev, ki jo vodi Duh božji in ki zanjo vemo, da jo ljubi Jezus Kristus. Vsa razlaga mašnih molitev in sv. obredov je prav nazorna in združitev z Marijinem trp-

¹ Miroslav Volčič.

ljenjem pod križem prav neprisiljena. Letošnje Šmarnice bodo zopet pripomogle, da bodo verniki prišli po Mariji k Jezusu, da bodo bolje spoznali in se z večjo pobožnostjo udeleževali sv. maše, s tem toliko bolj pogosto združevali svoje molitve s Kristusom, »katerega Oče vedno usliši«. (Jan. 11, 42.)

Poleg Valentin Bernikovich Šmarnic smo dobili letos tudi Miroslav Volčičeve Šmarnice »Kraljica cerkvenega leta«. Vodilno misel teh Šmarnic nam na uvodnem mestu pesnica M. Elizabeta takole opeva:

Brezmadežna! Z deviško svojo roko otvorila si tempelj nam častit:
»Cerkveno leto« včrtano globoko slave tvoje je odsvit.

Na levi, desni... palme, krone zlate, lilije in biseri solzâ
v njih milosti zakladnice bogate — darovi ljubega, so nam Boga.

A med svetimi kakor zvezda jasna v lepoti svoji, Deva, ti stojiš:
v podobi vsaki nad vse si krasna — iz vsake o ljubezni govoriš.

O, reši nas, razširi Cerkev sveto, da zemlja nam svetnikov novih dá,
da to in vsako drugo novo leto več vnetih src slavilo bo Boga!

Miroslav Volčič hoče s svojimi Šmarnicami med Slovenci že ukoreninjeno Marijino češčenje še utrditi in pridobiti Mariji novih častivcev. V ta namen je podal zgodovinski razvoj Marijinega češčenja, zlasti njenih praznikov. Prav hvalevredno je, da se povsod ozira na naše domače razmere. Poleg zgodovinskega razvoja pa poudarja pomen Marijinih praznikov in njih vpliv na versko življenje. Vse pripovedovanje je živahno, prepričevalno. Kako lepo nam opisuje važnost Marijinih družb (str. 60—63), pomen molitve sv. rožnega venca v družini (str. 66), itd.

Ker smo dobili letos dvojne Šmarnice, ki imajo trajno vrednost, bodemo ene lahko brali drugo leto, oziroma jih bodemo rabili pri shodnih Marijinih družb in ob drugih prilikah. **Al. Stroj.**

Philosophisches Jahrbuch, XXXI, 1918.

Čuditi se je, da je ta nemški modroslovni list tako dobro prenesel vojsko in na koncu še strašno katastrofo, ki je zadela nemški narod. Nadosemdesetletni urednik dr. C. Gutberlet kajpada ne more več sam zmagovati dela, a pomaga mu verno prof. dr. Ch. Schreiber.

V tem letniku je 18 modroslovnih razprav, večinoma iz zgodovine filozofije. P. Minges, znani preučevavec Skotov, brani skotizem panteizma. Gre se za tisto slovečo pravdo med *essentia* in *esse*, češ, kdor ne priznava med bistvom in bitjo stvarne razlike, ne more ubežati panteizmu. P. Minges to zanikuje, potem pa se obrača proti tomistom, da bi mogel kdo drugi tudi v tomizmu in pri sv. Tomažu najti panteističnih misli. Vendar je zmotno, kar trdi Minges, da bi bil sv. Tomaž zanikaval umsko spoznatnost stvarjenja; to more trditi le tako, da istoveti pojma, ki ju je sv. Tomaž natančno ločil: ustvarjen svet in svet, ki se je začel v času. Sv. Tomažu nikdar ni prišla na um trditev, da bi svet ne bil ustvarjen ali da tega ne bi bilo mogoče umsko dokazati. Zato je v tem oziru neskončno daleč od vsakega panteizma. Lahko se trdi, da je pojem »ustvarjenega večnega sveta« protisloven, ne more pa nihče sv. Tomažu logično očitati panteističnih nazorov. (Prim. o tem: »Voditelj« XVIII [1915] 246 sl.) V drugi razpravi obravnava P. Minges spoznavno teorijo Duns Skotovo nasproti teoriji sv. Tomaža. A. Schneider razpravlja o mistično-ekstatičnem gledanju božjem v grški in krščanski starodavnosti. Težnja, da bi se človek združil z Bogom v neposrednjem spoznanju, ni prvotno krščanska, ampak splošno človeška. Živo je bilo to teženje v dionizijskih in orfiških misterijih, a tudi v platonizmu in neoplatonizmu ni zamrlo, ampak prav v tem nanovo oživelo. Ko je nastopilo krščanstvo s svojo mistiko, so morali preučiti sv. očetje tudi platonično filozofijo, izločiti, kar je bilo zmotnega, popraviti, kar manj pravilnega, in sprejeti, kar

je bilo v njej dobrega. Taka je zlasti terminologija neoplatonična. Prim. mistiko Pseudo-Areopagita! E. Rolfes je zopet povzel vprašanje, kaj je Aristotelu »intellectus agens«. V razpravi v prvem zvezku se je precej oddaljil od skolastičnega umevanja, a v drugi razpravi v zadnjem zvezku priznava, da je njegova razlaga potrebna revizije, in se vrača k skolastičnemu pojmovanju kot bistveno pravemu. M. Kreutle obravnava historično-kritično nauk skolastikov (pred sv. Tomažem) o nesmrtnosti duše. Prvi skolastik, ki se je po patrišični dobi posebej bavil s tem vprašanjem, je bil Alkuin, poznejši svetovavec Karla Vel. Na dokazovanje skolastikov so vplivali zlasti trije modroslovci: Platon, sv. Avguštin (ki je tudi sam deloma pod Platonovim vplivom) in Aristoteles (ki so ga spoznali starejši skolastiki šele po arabskih filozofih). Z Aristotelom se je dokazovanje zlasti psihološko poglobilo. B. J a n s e n v daljši razpravi opozarja na nekega posebnega iz 13. stol., ki je pa izvrsten mislec in zlasti čisto moderno brani svobodno voljo. To je Petrus J. Olivi, znan kot pretiran gorečnik za strogo uboštvo frančiškanskega reda. H. z u m B a c h poroča kritično po virih, kako si je mislil Kartezij, da nam je božja ideja vrojena. Rezultat je, da nam je po Karteziju vrojena ne le zmožnost božjega spoznanja, kar je resnično, ampak tudi vsebina, da torej Boga nekako neposredno gledamo, kar je seveda zmotno. P. L u d w i g poroča o večjem etičnem delu Maksa Schelerja »Der Formalismus in der Ethik und die materiale Wertethik«; Scheler se bori proti empirizmu, relativizmu in subjektivizmu v etiki, zlasti proti Kantu. Cilj mu je: absolutna etika. Metoda pa: fenomenološka (iz šole Husserlove!). Ne dá se vse vzdržati, kar trdi Scheler, zlasti so še zmotne njegove misli o osebi in substanci (vpliv Paulsena in odpor proti Herbartu), vendar je na poti k resnici. A. A l b r e c h t razpravlja o življenjskem naziranju R. Euckena, tega največjega idealista med modernimi nemškimi miselci.

Samostojnih modroslovnih razprav je v tem letniku le nekaj. Prof. G u t b e r l e t obravnava razmerje med idealizmom in materializmom in dokazuje, da se idealizem moti, če misli, da je premagal materializem. Moderni idealizem tega ni zmožen. R. G u a r d i n i ima zanimivo razpravo o slavi božji. Ta beseda — to je konec vsega razmišljanja — je zadnja beseda, ki vse obsega: najgloblje bistvo človekovo, vse njegovo dostojanstvo, vse naloge in ves zmisel življenja. Uresničenje slave božje je božje kraljestvo. N. B r ü h l brani svoje mnenje in pravdi o specifičnih čutnih energijah nasproti dr. J. Gredtu. Pravda še ni končana. A. W e b e r razpravlja o vprašanju, po kateri geometriji je svet urejen in zakaj. Z modernimi uči, da je možnih cela vrsta geometrij, poleg Euklidove zlasti hiperbolična in eliptična, a še nešteto drugih s 4-, 5-, 6- itd. dimenzionalnim prostorom. Tej razpravi poročevalec ni mogel slediti, ker si ne more predstavljati drugačnega prostora kakor s 3 dimenzijami.

Poleg teh in drugih razprav je v listu še bogata modroslovnost književnost.

Dr. Aleš Ušeničnik.

Knjha o životě. To je češki prevod dr. A. Ušeničnikove »Knjige o življenju« (gl. Duh. Pastir, 1917, str. 71—72); izšel je v zbirki »Knihovna Pedagogicke Akademie« (Olomuc) pod uredništvom češkega filozofa dr. J. Kratochwila. Prevod je spčetka nekoliko površen, v sredi in v drugem delu pa prav dober. Pesniške citate je prevedel slavni češki pesnik K. Dostal Lutinovič. Zunanja oblika je moderna in elegantna. Dr. J. Kratochwil piše v svoji oceni o knjigi: »Že davno nisem čital knjige, ki bi name tako mogočno delovala. Ušeničnikova knjiga se odlikuje po globoki modroslovnosti in izobrazbi, po poznavanju moderne literature in po zares pesniškem slogu. Globokost misli se lepo združuje s pesniško dikcijo.«

F. G.

Književne novosti.¹

Valentin Bernik: **Marija in sv. maša, Šmarnice.** Str. 270. V Ljubljani, 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Cena vezani knjigi 7 K.

Kraljica cerkvenega leta. Šmarnice, med svetovno vojsko nabral in »Kraljici miru« poklonil M. V. Str. 203. V Mariboru, 1919. Tisk in založba Cirilove tiskarne.

Slovenski Korotan. Sestavil dr. Moravski. Izdalo in založilo Slovensko zgodovinsko društvo za Koroško. Vel. 8°. Str. 84. — 1919. — Natisnila tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Cena 5 K 50 vin.

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov. Spisal Matija Pirč, profesor v Mariboru. Str. 95. V samozaložbi. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena 1 K.

Staroslovenska maša na čast sv. Cirilu in Metodu za mešani zbor z orgljami. Zložil in velikemu jugoslovanskemu vladiki Dr. Antonu Bon. Jegliču, škofu ljubljanskemu, posvetil Dr. Franc Kimovec, stolni kanonik. V Ljubljani, 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tisk J. Blasnika naslednikov. Cena 7 K, glasovi à 2 K.

Bratje! Slovenci smo. Mala jugoslovanska koračnica. Po narodnem napevu za klavir ali harmonij in dvoglasno petje priredil Stanko Premrl. 1919. Založila jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena 1 K 50 vin.

¹ Vse tu navedene knjige se dobivajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Izmed prejšnjih letnikov „Duhovnega Pastirja“ priporočamo letnike 1916., 1917. in 1918., v katerih so objavljene

Misijonske pridige

ki jih je spisal in govoril

P. Hugolin Sattner

1. Človekov namen.
2. Smrtni greh.
3. Odpustljivi greh.
4. Poslednje reči človekove.
5. Pridiga o poslednji sodbi.
6. Usmiljenje božje.
7. Kako najdemo usmiljenje božje.
8. Spoved.
9. Daruj se grešne prilžnosti.
- 10.—12. Misijonski pouk za mladeniče (I.—III.).
13. Poklic krščanskega moža.
14. Nauk za dekleta.
15. Pouk za žene.
16. Pljančevanje.
17. Kako nastane nevera.
18. Pričujočnost božja.
19. Jezus Kristus.
20. Kristus na križu.
21. Marijino čiščenje.
22. Nebesa.
23. Sklepni govor.

